

ש א נ עלון סגל המרצים 8

סמסטר ב' - תשע"ה

עורכות: טלי פריד וד"ר ניצה דורי
עיצוב גרפי: תמי יהושע

הוצאה לאור

כתובת המכללה: רח' הים התיכון 7, קרית שמואל, חיפה 2640007

מען למכתבים: ת.ד. 906, קרית שמואל, חיפה 3100801

טלפון: 04-8780000 פקס: 04-8714445

EMAIL: SHAANAN@SHAANAN.AC.IL

תוכן העניינים

5.....	דבר נשיא המכללה.....
	דבר תורה
6.....	העצב, העצבון והעיצוב - ד"ר ברוריה ארן.....
	רגע של עברית
7.....	כוחו של דיבור - כוחה של שפה - עדי צביאלי.....
	נעים להכיר
8.....	אודליה צייאדה.....
8.....	ענבל קולושי-מינסקר.....
9.....	יהודה טרופר.....
9.....	יוסף שטמלר.....
	מבט אל המיזמים
10.....	עוד חוזר הפיוט - אורנה שניידר.....
14.....	אוריגאמי - ג'וני אוברמן, מנהל התכנית במכללה.....
15.....	טיפוח הרגלי קריאה של ילדי גן בבית - עדי אלימלך.....
16.....	עלון אינטרנטי - ניצה דורי.....
17.....	מענה לשונות - במתמטיקה - אודליה צייאדה.....
	ימי עיון, כנסים וביקורים
18.....	כנס ביכורי שדה בסמן "ספר - נשמתו של אדם הוא" - יהודית פריש (ר' יחיאל מאיר ליפשיץ מגוסטינין).....
19.....	כנס לזיכרה של נעמי הרשקוביץ ז"ל - ד"ר אסתי טוב לי.....
20.....	יום עיון בנושא השואה - עדה גבל.....
22.....	ביקור ב"יד ושם" - לילך שטיינברג.....
26.....	כנס בפיג'מה - פרופ' טליה הורוביץ.....
27.....	כנס עמדו"ת - ד"ר מיכל דל והרב ד"ר רונן לוביץ.....
29.....	אגודת חוקרי החינוך באמריקה - אתי רפאלוביץ.....
30.....	יום עיון שנתי לסטודנטים יוצאי אתיופיה - שרה פרנג'י (הכותבת מלמדת בתכנית ההכשרה ליוצאי אתיופיה ב"שאנן").....
	מבט ליוצאי אתיופיה
33.....	המסע לארץ ישראל צפרירה ווקר.....
	חווייה של שיתוף
34.....	המסע של יהודי אתיופיה לארץ ישראל - שרה אדוני (סטודנטית במכללת שאנן במסלול הוראה לגיל הרך).....
36.....	מפגשים.....
36.....	מפגש עם איל רם בעקבות מחאת יוצאי אתיופיה - גילה יעקב.....
38.....	מפרי עטנו.....
38.....	סיפור מוליד סיפור - איך לשמר את סיפורי משפחותינו - סיפורי מייסדי המדינה - ד"ר נורית רונן ועל ניאגו.....
48.....	הבנייה בעיצומה.....
49.....	ברכות לחברי סגל המרצים.....
49.....	לרגל קבלת התארים.....
50.....	עלי ספר.....
50.....	"אָרץ וַיָּמִים" מאת מיכה קליין.....
52.....	מכל מלמדי השכלי - ההוצאה לאור.....
55.....	מילת סיום.....

051

עם הפנים לאתגרי הסחר

מכללת שאנן - המכללה האקדמית הדתית לחינוך חיפה

תואר שני בחינוך M.Ed.
בחושים:

- תנ"ך - בראי הפרשנות היהודית לדורותיה
- חינוך - הוראה ולמידה במערכות משלבות
- אנגלית - הוראת אנגלית בעידן הדיגיטלי
TEACHING ENGLISH IN A DIGITAL AGE

סלגות הצטיינות
סלגות למסדיסים להירשם (תנ"ך, אנגלית)

קבוצות נפרדות לנשים ולגברים
לפרטים:

ד"ר ערן לויזון / אילנית / אורלי: 04-8780021/2/3

תעודת הוראה ותואר ראשון בחינוך B.Ed.

- הכשרה לגיל הרך סלידה עד גיל שש
- הכשרה לחינוך סיוחד
- ססלול להכשרת גננות חינוך סיוחד
- הכשרה לבי"ס יסודי
- הכשרה לבי"ס על-יסודי

בחושים:

- * תושב"ע * תנ"ך * אנגלית * סתמטיקה
- * היסטוריה * חינוך סיוחד * הגיל הרך

ליסודים חינוך לססודנסים בתכנית ספויינות ארצית

קבוצות נפרדות לנשים ולגברים

לפרטים:

ע"נת: 04-8780013

"כי תבאו אל-הארץ אשר אני נתן לכם ושבבתה הארץ שבת ליהוה"

(ויקרא כ"ה, א)

"שאנן" - 65 שנות הכשרה למנהיגות חינוכית

חיים חתיכאן 7,
קריית שסואל, חיפה

סלפון: 04-8780000

חברי סגל יקרים מאד,

ספר במדבר אותו אנו קוראים כעת בבתי הכנסת מידי שבת, מכונה על ידי רבי יהודה ליוואי (המהר"ל מפראג) בשם: "ספר ההנהגה". הספר מתאפיין בהמון סיפורים על סדרי מחנה עם ישראל במדבר והגדרת תפקידים של אחד, בהתמודדויות לא פשוטות של העם הצועד במדבר לקראת הארץ המובטחת (חטא המרגלים, קורח ועדתו וכו'), אינספור מסעות מנקודה מסוימת לנקודה אחרת וכל אלו בסביבה עוינת, קשה ולא נוחה בעליל.

פעמים רבות אני מוצא את עצמי מזדהה עם המאפיינים של ספר במדבר כנשיא המכללה. הדאגה לסדר ולהגדרת התפקידים, ההתמודדויות עם המון תקלות בדרך ויחד עם זאת התנועה קדימה ללא קפיאה על השמרים. אולם בסוף סמסטר ובעיקר בסוף שנה כאשר אני קוטף את היבול וקוצר ברירה את מה שנזרע בדמעה, אני חש נחת רוח וסיפוק רב.

כה גדוש ועמוס היה סמסטר ב' והנה כבר חלף עבר. מיזמים רבים הופעלו בסמסטר זה במכללה, מיזמים שהובילו אנשי צוות ההוראה במכללה - מענה לשונות במתמטיקה, פיוט בגני הילדים שהסתיים באירוע שיא בהיכל התרבות בנהרייה עם התזמורת האנדלוסית, כנס בו השתתפו מאות גננות, ילדי הגנים והוריהם) אוריגאמי, הרגלי קריאה של ילדי גן, עלון אינטרנטי לגני הילדים.

כנסים רבים התקיימו בסמסטר זה - ביכורי שדה, כנס לזכרה של נעמי הרשקוביץ ז"ל, יום עיון בנושא השואה, ביקור ב"יד ושם", יום עיון ליוצאי אתיופיה הלומדים במכללה בבית הנשיא בירושלים, כנס חלוקת תארים, כנס תושב"ע לזכרו של הרב שאול ישראלי. אני גאה בחדוות היצירה והעשייה במכללה ומאחל לכולנו עוד המון אירועים, כנסים, מפגשים וחוויות לימוד פוריות, מועילות ומהנות. צאו לחופשת הקיץ ושובו אלינו בכוחות רעננים ומחודשים.

בהזדמנות זו ברכות חמות לפורשות מאיתנו השנה: פרופ' טליה הורוביץ, ד"ר דפנה מרקמן, ד"ר חוה סימון, לגב' עליזה הנדלר ושפע תודות על עבודתן המסורה. לגב' נחמה טייבלבוים, הדיקנית הפורשת, שתרומתה למכללה במשך שנות עבודתה לא יסולאו בפז. למיכל בלאו הדיקנית שנכנסה לתפקידה של נחמה, לרב ד"ר יוסי שטמלר (מרצה בחוג לתושב"ע) לרגל מינויו לרב בית הכנסת באוניברסיטת חיפה. שאו כולכם ברכה להצלחה! יהי רצון ונזכה!

מוקירכם ואוהבכם

יחיאל

העצב, העצבון והעיצוב

ד"ר בחוריה ארן

היכן נמצא ענייני חינוך והוראה בתנ"ך? "חנך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה" (משלי כב 6) הוא הפסוק היחיד שבו נמצא השורש חנ"ך במשמעות חינוך והדרכה. עיצה חינוכית יש בפסוק "חושך שבטו שונא בנו ואהבו שחרו מוסר" (משלי יג 24). עשייה הנוגעת לעניין חינוכי יש גם בפסוק "ולא עצבו אביו מימיו" (מלכים א א 6). מילים אלה נאמרות במהלכו של סיפור ארוך שתחילתו באמנון, הבן הבכור של דוד המלך, שנהרג בידי אבשלום בעקבות המעשה עם תמר, והמשכו באבשלום שנהרג בידי יואב ואנשיו אחרי שמרד באביו. הבן שהיה אז לגדול מבני דוד, אדניהו, מבקש להיות המלך הבא ועליו מסופר כך: "ואדניהו בן חגית מתנשא לאמר אני אמלך ויעש לו רכב ופָּרָשִׁים וְחֲמִשִּׁים אִישׁ רָצִים לִפְנָיו" (מלכים א א 5). הרכב, הפרשים והרצים הם סממנים של מלכות שבעזרתם מכריז אדניהו על עצמו כמלך, אף שאיש לא מינה אותו לתפקיד, ממש כמו שעשה לפניו אבשלום (שמואל ב טו 1). מיד אחרי תיאור מעשיו אלה מוסיף הכתוב ואומר על אדניהו: "ולא עצבו אביו מימיו לאמר מדוע ככה עשית וגם הוא טוב תאר מאד ואתו ילדה אחרי אבשלום". מהו "ולא עצבו אביו מימיו"? מה לא עשה האב, אי עשייה, שהביאה להתנהגותו הלא ראויה של הבן? רוב המפרשים מציעים שהאב נמנע מלצער את הבן. יש המסבירים שהאב לא ביקר אותו ולא נזף בו ולא בייש אותו ובכך לא ציער

אותו אך גם לא חנך אותו למעשים הראויים. ואכן, בעברית בת זמננו זו המשמעות המוכרת ביותר למילה 'עצב' - צער שהוא ההפך משמחה וכך גם עולה מפסוקים אחדים בתנ"ך, כמו: "לב שמח ייטב פנים ובעצבת-לב רוח נכאה" (משלי טו 13) וכן בדברי נחמיה המבקש מהעם המתאבל ובוכה, שלא להעצב: "...ואל תעצבו כי חדות יהוה היא מעצבם" (נחמיה ח י).

ואולם, השורש עצ"ב מופיע בתנ"ך במשמעות נוספת. איוב אומר "ידיך עצבוני ויעשוני יחד סביב ותבלעני" (איוב י ח). כאן משמעות השורש עצ"ב היא עשייה ויצירה. גם שם העצם 'עצבים' כמו בפסוק "עצביהם כסף וזהב מעשה ידי אדם" (תהלים קטו 4) ניתן לפסילים משום שהם נעשים על ידי עמל יוצריהם. המילה המודרנית "עיצוב" אף היא באה מהמשמעות של עשייה ויצירה וכך גם הפועל "לעצב" המתקשר לעבודת החינוך המעצבת את דמות המתחנך. נראה שכך מבין גם המדרש למילים "ולא עצבו": "שלא רידהו ביסורין ולא גער בו" (שמות רבה פרשה א אות א). הלשון "רידהו" מצביעה על דרישה לעמל ועשייה (כמו שעולה ממשמעות הפועל רד"ה בפסוק "ולא תרדה בו בפרך" בויקרא כה מו) דרישה המהווה חינוך הבן לכך שעליו לעבוד ולהתאמץ כדי להיות ראוי לתפקיד הרם שביקש ולא להכריז על עצמו כמלך ללא כל השקעה קודמת.

תרגום השרש עצ"ב כ'עמל' מופיע בתרגום אונקלוס למילה "עצבון" שבדברי ה' לאדם אחרי האכילה מפרי עץ הדעת: "ולאדם אמר... ארוכה האדמה בעבונך בעצבון תאכלנה כל ימי חייך". כלומר, לא נגזר על האדם להיות עצוב כל ימי חייו אלא לעבוד קשה, כפי שנאמר בהמשך "בזעת אפך תאכל לחם" שכן מאדם וחיה בגן העדן לא נדרש כל מאמץ להשגת המזון אך משגורשו ממנו רק מי שיטרח ויזיע יזכה בו. נראה לי נכון להציע שזוהי משמעותה של המלה "עצבון" גם בפסוק קודם באותו הפרק, בו נאמר לאשה "הרבה ארבה עצבונך והרבה בעצב תלדי בנים" (בראשית ג טז). אמנם, רבים מפרשים שהעצבון והעצב של האשה הוא הצער הכרוך בהריון ובלידה ואין ספק שלידה בדרך כלל מלווה בכאב. ואולם, לידה היא תמיד שמחה גדולה ועצומה על יצירה מופלאה ונשגבה של חיים חדשים ועל כן "אם הבנים שמחה הללויה" (תהלים קיג 9).

אם כן, כמו עבודת השדה ועול הפרנסה וכמו עמל נשיאת ההריון והלידה - כך גם עבודת החינוך - כרוכה במאמץ ובעמל, בעבודה ובהשקעה, הנקראים בתנ"ך "עצב" או "עצבון". העמל הוא חובתו של המתחנך, אך על המחנך לדרוש אותו ועל כן הוא גם סוד הצלחתו והדרך לראות פירות לעמלו.

כוחו של דיבור - כוחה של שפה

עדי צביאלי

כוח הדיבור של כל אדם בצלם אלוהים הוא, ויש לו היכולת לפעול במציאות כמו הדיבור האלוהי ממש. כל אדם חש, כיצד יש בכוחה של מילה ליטול או להוסיף חיים, כדוגמת "המלבין פני חברו כאילו שופך דמים", המספר לשון הרע הורג שלושה - את עצמו, מי ששמע ומי שדיבר עליו, וכן "מוות וחיים ביד הלשון".

יתרונות רבים לדיבור. השיח הדבור על כל משלבינו נעשה באופן טבעי וספונטאני, והוא מתהווה על ידי לימוד נסיבתי הנעשה בתוך הקשר תוך כדי הצורך בו ומתוך שיתוף פעולה. אין בדיבור לימוד מכוון ובטח שלא מלאכותי וכפוי והוא נעשה ללא כל מאמץ. הוא נרכש בהדרגתיות ואין בו סיכון וחשש מפני שיפוט או אי הצלחה.

לדיבור יש כוח ובכלל זה גם לברכה ולקללה. מאחורי חוקי המציאות עומדת ההנחה כי בשורש הנמצא הדיבור האלוהי שהרי "בעשרה מאמרות נברא העולם" (אבות ה', א') ובדיבור הוא אף מתקיים "כי הוא אָמַר וַיְהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֵד" (תהילים ל"ג, ט'), "לְעוֹלָם ה' דְּבָרָךְ נִצָּב בְּשִׁמְיֶיךָ" (תהילים קי"ט, פ"ט). הדיבור האלוהי הוא שמחיה את הכלול ולא הוא - הכל אֵין. ומכאן ניתן להסיק כי הברכה והקללה הן שנותנות את הכוח הפוטנציאלי להיות מקולל או מבורך אך לא הופכות את המציאות על

פניה בגינן.

על בלעם המופיע בפרשת בלק (אותה נקרא בשבוע הבא) נאמר "כִּי יִדְעֵתִי אֶת אֲשֶׁר תִּבְרַךְ מִבְּרַךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָר וְיֹאָר" ואף על פי שלא מצאנו שהקב"ה נתן לו כוח לברך, בפועל מתגלה בו כוחה של הברכה, שהרי בלק יודע על כוח זה ומבקש מבלעם לעשות בו שימוש. לעומת זאת לאברהם אבינו הובטח "וְאֶבְרָכְךָ וְאֶגְדֹּלְךָ שְׁמֶךָ וְהָיָה בְּרָכָה. וְאֶבְרָכָה מִבְּרַכְיָךְ וּמִקְלָלְךָ אֶאָר וְנִבְרָכוּ בְּךָ כָּל מְשֻׁפָּחֵת הָאָדָמָה" - כל מהותו של אברהם נעוצה בכוח הדיבור ובכוח הברכה שקיבל, אך לא מצאנו שהוא השתמש בו מלבד בברכתו ליצחק, שאין בהכל ייחודיות מאחר ושלושת האבות ברכו את בניהם.

ההכרה בכך שלשפה ולדיבור מקום מרכזי בלמידה חשובה ולא רק משום שמורים מצפים שתלמידיהם יקשיבו להם, אלא מתוך ההבנה שבשיח דבור משתדלים הדוברים לרתק, לעניין, לערב את הנמען, לסחוף ולהקסים אותו, יותר משהם טורחים להקפיד על מיצוי הנושא בו הם עוסקים. דוברים - ילדים ומבוגרים - נוקטים אסטרטגיות לשוניות - שיחתיות שעושות שימוש בקצב, במצלול, בדרמה ובמטפורות, אשר יוצרות מעין מופע סוחף ומרתק ולפיכך גם משכנע.

כל למידה ברובה נעשית באמצעות השפה. זה נכון גם לגבי ידע של חכמת חיים והתנסות בלתי אמצעית, וגם לגבי כל מה שאנחנו לומדים ומלמדים במערכת החינוך ומחוצה לה. מהרגע בו הילד כבר אורייני (יודע קרוא וכתוב) מניחים שהוא יכול להשתמש בשפה הכתובה כאמצעי ללמידה, באותה דרך בה למד עד כה באמצעות שפה דבורה. אולם לכל מי שמלמד יש תחושה, כי דברים מסוימים מתאימים לתקשורת בעל פה, ואחרים לתקשורת בכתב ואלה אינם דברים זהים. אם נעמיק בלמידה המתרחשת באמצעות שפה, הרי שיש למידה שהיא יעילה יותר כשהיא נעשית בעל פה, ויש למידה יעילה יותר בכתב.

בלק ובלעם היו בעלי עין לראות כיצד כל העולמות עומדים על כוח הדיבור, אשר בו תלוי הכול. הם ניסו לפעול באמצעות הכוח הפנימי של הדיבור, הגדול מכוח החרב, לקלל את ישראל ובכך לפגוע מיניה וביה בכוח הדיבור הפועל בעולם באמצעותם. כוח הדיבור המתפרץ בפרשת בלק בעוצמה רבה בברכותיו של בלעם, שוטף ומתפרץ אף מתוך פיה של האתון. בפשט הדברים ניתן לומר כי יש בכך מעין 'עקיצה' של הקב"ה לבלעם, לפי הכוח הדיבורי אינו נמצא רק בבלעם אלא הוא כוח אלוהי הקיים אף באתון - "ויפתח ה' את פי האתון. להודיעו, שהפה והלשון ברשותו" (מדרש תנחומא בלק, ט). מכאן נבין כמה מרכזית השפה בלמידה דבורה או כתובה, בונה עולמות או, חלילה, מחריבה.

נציק להכיר

אודליה צייאדה

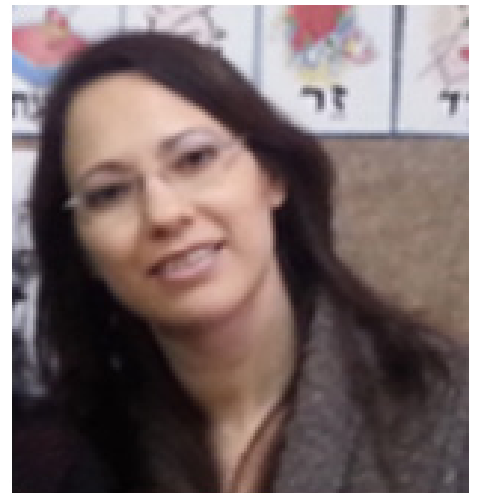
שנת הלימודים תשע"ה היא עבורי שנת שבתון, ואני עושה בה צעדים ראשונים כמדריכה מתודית של סטודנטיות במסלול מתמטיקה - יסודי, במכללה. לפני כעשור ומחצה למדתי במכללה, במסלול מתמטיקה חט"ב. במקביל ללימודי במכללה, עשיתי תואר ראשון באוניברסיטה הפתוחה (מסלול שהוצע לסטודנטיות במכללה, בימים של טרום ה-B.Ed. במכללה). בהמשך, למדתי בפקולטה לחינוך באוניברסיטת חיפה - תואר שני בלמידה הוראה והדרכה. עם השנים וצורכי השדה הפכתי למורה למתמטיקה לתלמידי בתי-ספר יסודיים. עיקר הניסיון שלי הוא בהוראת מתמטיקה בכיתות ד'-ו', וריכוז תחום המתמטיקה בביה"ס ניר-עציון, בחוף הכרמל. במהלך שנות העבודה שלי בבי"ס זה, שהינו בי"ס ניסויי לחקר המידות, הייתי גם מובילת ניסוי. בחסות גף ניסויים ויזמות, צוות בית-הספר בונה כלים ליישום מחקר פעולה בקרב תלמידים. במקביל לעבודת ההוראה בבית-הספר, הדרכתי נמנית עם צוות מדריכי מחוז חיפה מתמטיקה - יסודי, והדרכתי בבתי-ספר ממ"ד במחוז.

ענבל קולושי-מינסקר

התחלתי את דרכי המקצועית כמורה בחינוך המיוחד וכמאבחנת דידקטית. כיום אני מדריכה מחוזית בחינוך המיוחד במחוז חיפה ומרכזת את חוק ילדים חולים במחוז. בנוסף, אני מלווה בתי-ספר בחינוך הרגיל בתמיכתם את תלמידי החינוך המיוחד כמדריכת מתי"א. במהלך השנים התמקצעתי בתחום המתמטיקה וכיום אני בשלבים האחרונים של מחקר הדוקטורט בנושא פתרון בעיות מילוליות במתמטיקה בקרב תלמידי בית-הספר היסודי, תוך שימת דגש על מתן מענה לרמות ההישגים השונות של התלמידים ולצורכיהם הייחודיים.

במכללת "שאנן" אני מרצה בתחומי החינוך המיוחד והמתמטיקה.

אני נשוי לציפי ואב לשישה ילדים מיוחדים!

אנו גרים בשדמות מחולה שבבקעת הירדן (קצת פחות משעה וחצי מהמכללה). בעוד כחודש אפרוש מעבודה של 15 שנים בבית-הספר הקיבוצי בשדה אליהו. חניכתי בחט"ב, לימדתי מספר שנים בתיכון, אך עיקר זמני שם הוקדש לבית הספר היסודי שם אני מכהן 15 שנה כרב בית-הספר ובמשך שלוש שנים גם הייתי סגן המנהל. אני אוהב את העבודה עם הילדים הרכים, את המפגש עם התמימות ועם השאלות, את התמיכה בתחילת גיל ההתבגרות, ואת הוראת התורה בשלב בו חשיבת התלמידים פתוחה גמישה ויצירתית.

התנ"ך הוא אהבתי הגדולה, ובמשך השנים לימדתי תנ"ך במוסדות על-תיכוניים (ישיבת מעלה גלבע, ישיבת ההסדר בשדמות מחולה ובעיקר במדרשת הבנות בעין הנצי"ב). זכיתי להיות שותף בצוותים הראשונים שפיתחו את תכנית "לב לדעת" במשרד החינוך, תחום העוסק בהעמקת ההפנמה הערכית במסגרת הוראת מקצועות היהדות ומקצועות הומניים.

לפני שלוש שנים הצטרפתי בשמחה לצוות המכללה ואני מלמד קורסים בתנ"ך ובחינוך (מתודיקה "לב לדעת"), וכן שותף בקורסים הבין-תחומיים המשלבים תנ"ך וחינוך ("מעגלי אחווה", "צדק"). אני שמח להיות שותף בצוות מקצועי, דינאמי, שהחשיבה החינוכית בראש מעייניו, צוות שאיננו מקובע אלא מעוניין לחדש ולהתחדש, צוות ששואף להכשיר מורות ומחנכות איכותיות לתפארת מדינת ישראל.

יוסף שטמלר

בניית דמות רבנית-תורנית, שכל מי שמסתובב בקמפוס, סטודנט כאיש סגל, יוכל לראות בה כתובת למה שנראה רלוונטי בעיניו. יש מי שמחפש תפילה במניין והאחר רישום

נישואין (מזל טוב ☺), אחד רוצה שיעור ביהדות והשני מסיבת חנוכה, מאן דהו זקוק לאוזן קשבת בנושא אישי ומישהו נשאר סופ"ש בקמפוס ומעוניין באווירה שבתית, ועוד ועוד. השורה

התחתונה היא הנגשת היהדות לכל אחד, על פי צרכיו ומידותיו. והמלה 'הנגשה' חשובה בעיניו זה שכן לא מדובר על התאמת היהדות לכל אדם אלא על הנגשתה אליו. 'הנגשה' מתייחסת לדרך שיש למצוא כדי לאפשר לכל אדם להגיע למבנה או למתקן אליו הוא מעוניין להיכנס. אולם קולנוע, מסעדה או משרד, נשארים כהווייתם אלא שחוק הנגישות מחייב את הבעלים לספק דרכים מתאימות לכל אחד כדי להיכנס פנימה. כך גם בנוגע ליהדות. המסורת היהודית בכלל וההלכה בפרט היא נר לרגלנו אלא שחובתנו להנגיש אותם לכלל הציבור בדרכים המתאימות לכל אחד ואחד.

נולדתי בתל אביב לפני כ-45 שנה. בעיר הזו ביליתי את שנות ילדותי; 'שנות ילדות המתקוות מייך' כדברי המשורר. בגיל שמונה-עשרה התחלתי ללמוד בישיבת ההסדר בגולן ובמסגרת זו שירתי כקצין בחיל השריון. לאחר השירות הצבאי התחתנתי ועברנו לגור בבאר שבע שם למדתי בכולל 'בית מוריה' ובמקביל באוניברסיטת בן גוריון. כעבור ארבע שנים קיבלתי 'סמיכה' לרבנות וכן תואר ראשון בפילוסופיה כללית ויהודית. עברנו לישוב עתניאל שם שימשתי כר"מ בישיבת ההסדר כשבמקביל עשיתי תואר שני והתחלתי דוקטורט. כעבור שנתיים יצאנו לשליחות חינוכית בטורונטו בה לימדנו בבית ספר תיכון של הקהילה וכמו כן העברתי שיעורים בבתי כנסת שונים באזור בו גרנו. לאחר שלוש שנים בקור הקנדי חזרנו לארץ, לחיפה, בה שימשתי כר"מ בישיבת ההסדר 'אור וישועה'. לימדתי בישיבה שמונה שנים ובמקביל סיימתי את עבודת הדוקטור. בשלוש השנים האחרונות אני מלמד במכללת 'גורדון' ומכללת 'שאנן' (מכירים? ☺), עובד במשרד החינוך כמדריך מחוזי במחשבת ישראל ומשמש רב קהילת 'מניין הנוער' בנווה שאנן. בל"ג בעומר השנה מוניתי לרב בית הכנסת של אוניברסיטת חיפה, מה שאנשים מכנים בשפה חופשית 'רב האוניברסיטה'. אשתי, שמחה, מנהלת חטיבה עליונה באולפנת אמי"ת - עירוני ו'. משפחתנו גרה בנווה שאנן, חיפה.

ומי ייתן וחפץ ה' בידינו יצליח.

למינוי רב במוסד כדוגמת אוניברסיטת חיפה, מטרות רבות, אולם נדמה שניתן לסכם את כולן תחת ההגדרה הבאה:

סדנת ישראל
משרד החינוך
מחוז חיפה

חמד
בית חינוך כמשפחה

עוד חוזר הפיוט

תוכנית פיוטים לגני הילדים
מכללת שאנן בשיתוף עם חמ"ד מחוז חיפה

אורנה שניידר

"עוד חוזר הפיוט", תוכנית פיוטים לגני הילדים במחוז חיפה וצפון שמובילות סטודנטיות ממסלול הגיל הרך ממכללת שאנן. פיוט הינו שיר קודש הכולל מילים ומנגינה ומקובל בכל מגוון קהילות ישראל. סוד קיסמו הוא טיב האחדות הנוצרת בין המילים למנגינה הנתון לשינויי מנגינה בידיו של כל פייטן ונגן. להפעלת התוכנית נבחרו מספר גנים ממחוזות חיפה וצפון הכוללים מעל 400 בתי אב. בתחילה, נפגש צוות ההיגוי של התוכנית מטעם המכללה, עם המפקחות והגננות לחשיבה משותפת לגבי מבנה התוכנית ובעיקר לשיח אודות הרחבת

בהמשך, הסטודנטיות עברו מספר ימיי הכשרה לפני כל יום פעילות. יום ההכשרה כלל שלוש סדנאות: מפגש עם פייטן מקצועי, סדנת הפעלה מוזיקאלית שכללה הדרכה כיצד ניתן לקדם מיומנות נגינה של ילדים בכלי הקשה לפיוט וכן כיצד ניתן לפתח יכולת אלתור וביטוי אישי כמרכיב מרכזי בביצוע הפיוטים. בנוסף למדו הסטודנטיות כיצד ניתן להפעיל את ילדי הגן בריקוד לצלילי הפיוט. הסטודנטיות התנסו בנגינה על מגוון הכלים שהשתמשו בהם בהמשך בהוראה בגן. ימיי ההכשרה נסגרו בסדנה דידקטית שהייתה הכי משמעותית ביותר בתוכנית, שכן מילות הפיוט הינן מורכבות ורחוקות מעולמו של הילד הרך ולכן היה צורך לחשוב כיצד נלמד את הפיוט כך שיהפוך את הלימוד למשמעותי ויתחבב על ילדי הגן? כל זוג סטודנטיות הגיע לגנים לימי הפעלה שלמים כשבכל יום נחשפו הילדים לפיוט נבחר ולמדו אותו בצליל, באומר ובמשחק לימודי. לתוכנית חברו גם פייטנים מהקהילה המקומית שהגיעו לגנים כדי לפייט בחדווה עם ילדי הגן. בנוסף הכינו הילדים שני אוגדנים: האחד - פיוטגן בו נאספו פיוטים נוספים מבתי הילדים והשני - פיוטלון - מילון מילים אורייני של הפיוטים שנלמדו.

התוכנית גם למעגלים הקהילתיים ועל כן דורשת תאום נרחב. חשוב היה לנו ליצור חיבור ראשוני רגשי בין הסטודנטיות לעולם הפיוט. לשם כך הזמנו את אודיה, פייטנית ומנגנת כלי נשיפה. אודיה סיפרה לסטודנטיות על תולדותיו של הפיוט וזרמיו הרבים. דבריה כללו סיפורים אישיים מילדותה ומהתבגרותה שסבבו כולם סביב עולם הפיוט הקסום שריתק את הסטודנטיות. הסטודנטיות שרו בשני קולות ובהמשך קיבלו מגוון כלי נגינה ולמדו כיצד ניתן להפעיל את ילדי הגן באמצעותם.

זכירה של הוריק וילדיהם בעקבות הפיוט
"לדוד שיר ומזמור"

משחק מסלול אוריני לפיוט "לדוד שיר ומזמור"

בהזדמנות חגיגת זו רכשה המכללה מגוון כלי הקשה ששימשו את הילדים במהלך הפעלת התוכנית: תופי מרים, מצילות אצבע, ביצי מקצב, מקלות הקשה, ערמוניות ודרבוקות.

הילדים והגננות חיכו בכל פעם בקוצר-רוח לימי הפיוט. הילדים עברו חוויה משמעותית שנתנה את ביטוייה במרחבי הגן השונים: בעבודות היצירה, במשחק הסוציו דרמטי וכן בארגז החול בו יצרו הילדים מיוזמתם את

זכירה של הוריק וילדיהם בעקבות הפיוט

מסלול הדרך לירושלים בעקבות הפיוטים המתארים את הערגה לעלייה לירושלים.

זמרת הפיוט התרחבה מהגן אל הבתים של הילדים. ההדים מהשטח היו נלהבים, ההורים הנרגשים דווחו על ילדים הממשיכים לזמר בביתם את הפיוטים. האח הקטן לימד את אחיו הגדול לזמר, והילדים החלו להצטרף להוריהם בהתלהבות לפיוטים סביב שולחן השבת. אחד ההורים אף דווח לגננת בהתרגשות גדולה שהילד התחיל לזמר בבית את הפיוט שלמד בגן ולמרבה ההפתעה מדובר בפיוט שחיבר הרב חסין, שבני משפחתו של הילד הם צאצאים של הרב.

אירוע השיא של התוכנית אמור להתקיים בע"ה בהשתתפות כל ילדי הגנים והוריהם. באירוע תנגן התזמורת האנדלוסית של אשדוד בתוכנית פיוטים מיוחדת לגיל-הרך. בתוכנית ישולבו הפיוטים שלמדו הילדים, כך

שיוכלו להשתתף באופן פעיל בשירה ובניגון.
שָׂאוּ זְמֵרָה וְתָנוּ תָךְ כְּנֹר נְעִים עִם נָבֶל (תהילים פא, ג)

שְׁעִילוֹת הוֹרִיק וִילָדִים

A portrait of a smiling woman with a blue headband. The image is partially obscured by a white graphic element on the left side.

WCE
מבית המדרש למדע ולתורה

מסלולת שנים מספרה ועדן לזכרונך לסססל ירודי לזכרונך לזכרונך
בזכרונך על שדור עם חולל זכרה זכרונך-זה זכרונך

לפנינו

- High-academic and professional standards
- Guidance and support in learning to teach English
- BEd, plus teaching certificate for 4th-6th or 7th-10th grades

• **Performance of the system**

«**Министерство культуры Российской Федерации** – **руководит**»

PROFESSOR OF THE YEAR 2004-2005
DR. J. S. K. SINGH

பெரிய அளவு

2017

Figure 1

התחלת המסע: בלילה שלפני יצאתנו למסע, חשנו חשק רב ללכת וללכת. בלילה שלפני יצאתנו למסע, חשנו חשק רב ללכת וללכת. בלילה שלפני יצאתנו למסע, חשנו חשק רב ללכת וללכת.

המחיר וההכנסות של ידן והדוקטרינה
הם תוצאות של דיון פנימי במחשבת.

[Home](#)
[About Us](#)
[Services](#)
[Testimonials](#)
[Contact Us](#)

CONTACT INFORMATION

[!\[\]\(9a99019727d98276b5a0e99eaa8a1a8e_img.jpg\)](#)
[!\[\]\(7a5e985f60837d0ffab7ef581f518ce7_img.jpg\)](#)
[!\[\]\(8f85ef3260133ac020c1a9dfa03a50ab_img.jpg\)](#)

WILL THE TROOP LEADER - TRAINER REPORT

04-8780021/2 : 145th Ave. 04-8780013 : 145th Ave. 04-8780014 : 145th Ave.

"הצגה" - 65 שנות הכשרה לסטודנט ח'מכית

04-8780000 :סלולר

אוריגאמי

ג'וני אוברמן, מנהל התכנית במכללה

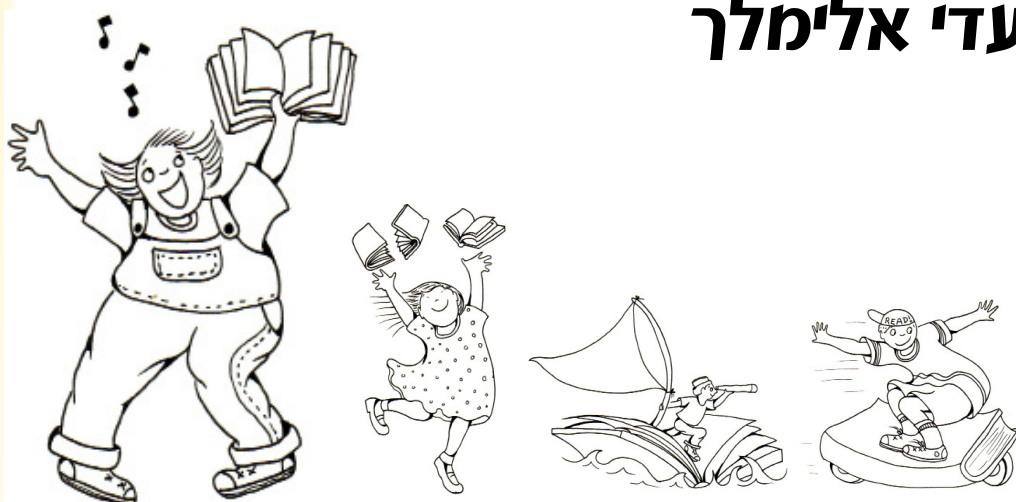
של משרד החינוך. משתתפים 21 סטודנטיות משנים ב-ג בתיאום עם המדריכות הפדגוגיות אורנה שניידר וליקשטיינברג. המיזם מאפשר לסטודנטיות להפעיל את התכנית בגני ילדים בקרב אוכלוסיות בפריפריה כך שילדים יגיעו בהמשך לכיתה א' עם יכולות גבוהות שיקנו להם יתרון בכיתות היסוד. במקביל המיזם מאפשר לסטודנטיות להתנסות בפעילות מעצימה בגן הילדים ולרכוש ניסיון והצלחה בחיזוק ילדים מתקשים כך שכגונות לעתיד הן יוכלו להמשיך עם הכלים שקיבלו גם בעבודתן כגונות. לימוד והכשרת הסטודנטיות התבצעו בשלושה מפגשים ותצפיות בגני הילדים, התצפיות מסייעות לסטודנטיות להטמיע את התכנית ולקבל משובים שיחזקו את עבודתן בגן. נציגת המרכז לאוריגאמי ויוצרת התכנית: מירי גולן.

מיזם אוריגאמי הוא מיזם לקידום הקשר אקדמיה-שדה, לפיתוח מערכת החינוך והקהילה, מיזם של שיתוף פעולה בין המרכז הישראלי לאוריגאמי לבין מכללת שאנן. בתחילת סמסטר ב' הופעל מיזם לקידום הקשר אקדמיה-שדה, לפיתוח מערכת החינוך והקהילה בשיתוף פעולה עם המרכז הישראלי לאוריגאמי בתכנית טרום אוריגאמטריה הבאה ללמד גיאומטריה בגני הילדים באמצעות אמנות קיפולי הנייר. התכנית ייחודית ועובדת על הדמיון והיכולת המוטורית של הילדים בגן. ובהתאם לתכנית הלימודים של הקדם יסודי במתמטיקה

טיפוח הרגלי קריאה של ילדי גן בבית

עדי אלימלך

המיזם מתבצע במסגרת מסלול החנ"מ בשיתוף המסלול לגיל הרך. במיזם משתתפות חמש סטודנטיות של הגיל הרך, סטודנטית אחת של החנ"מ ואחת של היסודי. במיזם משתתפים ילדי גן חובה וטרום חובה והוריהם משמונה גנים בצפון הארץ. בכל גן נמצאת סטודנטית אחת לשבוע להפעלת המיזם.

מטרת המיזם היא להעלות את המודעות של הורי ילדי גן לחשיבות הקראת ספרים לילדים, לגרום להם להקריא ספרים בתדירות גבוהה יותר, וללמד אותם להקריא ספרים בקריאה אינטראקטיבית-דיאלוגית (קריאה מלווה בשיח המפתח חשיבה, דמיון, אוצר מילים, הבעה בעל-פה, תחביר, מבנה סיפורי, מיומנויות אלפביתיות ועוד).

המיזם נפתח במפגש אחה"צ לילדים וההורים בגן. ההורים מלאו שאלון עמדות על קריאת ספרים לילדים. לאחר מכן האזינו להרצאה, שניתנה על ידי המרצה האחראית על המיזם, על חשיבות הקראת ספרים לילדים ואיך ניתן לקרוא ספר בצורה אינטראקטיבית. ההורים קבלו הסבר על המיזם והמשימות הנדרשות מהם: הקראת ספר לילד בכל שבוע בקריאה דיאלוגית וביצוע משימה קצרה. במקביל ילדי הגן פעלו יחד עם הסטודנטית על סיפור בהמחשה ויצירה בעקבות הסיפור.

בכל שבוע כל ילד מקבל ספר מספריית הגן לקריאה בבית. ההורים מקריאים לילד את הספר עם תיווך ודיאלוג, ומבצעים יחד אתו פעילות קצרה. הילד מביא את התוצר בכל שבוע לסטודנטית ומקבל מדבקה. ילד שמתמיד בהבאת התוצרים יקבל שי בסיום המיזם. כל גן המשתתף במיזם מקבל שי של 20 ספרים לספריה הגנית.

פעם בשבוע, הסטודנטית מגיעה לגן למשך שעותיים. היא אוספת את המשימה מהשבוע שחלף, עוזרת לילדים להחליף ספר, מצמידה לספר את המשימה השבועית החדשה ומשוחחת עם הילדים על הספר שהקריאו להם בשבוע שחלף.

בסיום השנה ההורים ימלאו בשנית את שאלון העמדות, כל ילד יקבל תעודת הערכה בה יצוין כמה ספרים הקריאו לו במהלך התקופה, והמתמידים בקריאת הספרים וביצוע כל המשימות יקבלו שי.

עלון אינטרנטי

ניצה דור

מטרת המיזם היתה להפיק עיתון חודשי אינטרנטי ליי הגן לעידוד קריאה ולהרחבת אופקים בסגנון "אצבעעון "דובון", "צב צב" ומגזינים אחרים לילדים שעלו מחייבת את ההורים בהשקעה כספית לא מבוטלת (0 שקלים מנוי לשנה!). העלון הותאם לילדים שאינם יודע לקרוא עדיין. בכל הופעת עלון היתה התייחסות לנושא הנלמדים בגן, סיפורים, שירים, חידות, פעילי דידקטיות וחזיון מיומנויות יסוד: אות וצליל. מס וכמות, צבע ומספר ועוד.

הופקו 4 עלונים כאשר תמי יהושע אחראית על העיצ ושמונה סטודנטיות מהגיל הרך מלקטות חומרי העלונים הועברו למפקחות על גני הילדים, המפקח העבירו לגננות והגננות לבתי ההורים.

מטרות המיזם, קהל היעד, ותומכתו לקידום החי והקהילה:

- * פיתוח טכנולוגיה המנגישה מידע בצורה מאתגרת.
- * ליווי הילד בשלב החשוב של הקניית קריאה, העשו השפה והבנת הנקרא.
- * הרחבת אופקים באמצעות כתבות מאירות ומואר בנושאי טבע ומדעים, גוף האדם, ניסויים שאפשר לבבית עם ההורים, חברה, חגים ועוד.
- * עידוד הילדים להתנתק ממסך הטלוויזיה ויחד עם ז להישאר מרותקים למסך אחר, מסך המחשב המב לביתם תכנים המתאימים לרמתם, לגילם, להבנת תוך יציאה ממצב פאסיבי של צפייה למצב אקטיבי ופעילות הבנה, חשיבה וריכוז וסימון בעזרת המקלדת

מענה לשונות - במתמטיקה

אודליה צ'יידה

המיזם עוסק בחיזוק תלמידים מכיתות ג-ד, המתקשים במתמטיקה, בנושא המספרים הטבעיים - בדגש על המבנה העשרוני וארבע פעולות חשבון. המטרה היא לבנות עבור התלמידים המתקשים בסיס שיסייע להם להשתלב בלימוד בכיתה בעקבות ההשתתפות במיזם, תוך התמקדות בתובנה מספרית, רכישת מיומנויות ושליטה בעובדות יסוד. המפגשים בין הסטודנטיות לתלמידים מתקיימים במבנה של שיעורים פרטניים, באופן בו כל סטודנטית אחראית לסיוע וקידום של שלושה תלמידים.

על מנת לאפשר לסטודנטיות ליישם תובנות שלהן מן התהליך, חולקו עשרת המפגשים עם התלמידים כך, שכל סטודנטית מעמיקה בלימוד מחצית מן הנושאים שבתכנית, ומעבירה אותם על פני חמישה מפגשים רצופים, שאורך כל אחד מהם שעה חצי. לאחר חמישה מפגשים, מתחלפות הסטודנטיות, ולכל סטודנטית ניתנת הזדמנות ללמד שוב את הנושא שהעמיקה בו, וליישם תובנות מן התהליך שזה עתה סיימה עם קבוצת תלמידים אחרת. באופן זה יוצאים נשכרים גם התלמידים, שלומדים בסבב הלימוד השני, העוסק במחצית הנושאים השנייה (משיעור שישי ועד שיעור עשירי), אשר מקבלים סטודנטית - מורה יותר מנוסה.

העבודה עם ארבע הסטודנטיות, שנענו לאתגר, מתרחשת בשני מרחבים, אקדמיה - וכיתה :

במפגש במכללה, נחשפות הסטודנטיות למטרות, לפריסה ולחומרי לימוד בקווים כלליים. המפגש מתקיים כסדנה של התנסות בחומרים. בעקבות מפגש זה, כל סטודנטית מתכננת את המפגש עם התלמידים, כפי שהיא מבקשת להביאו לידי ביטוי, ומעבירה אותו בבית הספר מהלכה - למעשה.

במקביל למפגשי פנים אל פנים, כל סטודנטית מתבקשת לקחת חלק בפורום קבוצתי - שיציף חוזקות וקשיים מן ההתנסות החדשה, ובכתיבת בלוג שייתן ביטוי לתובנות אישיות של כל סטודנטית מן התהליך.

כנס ביכורי שדה

בסימן

"ספר - נשמתו של אדם הוא"

יהודית פריש

(ר' יחיאל מאיר ליכשיץ מגוסטינין)

קטעי ההמחזה שולבו כקטעי קישור בין חלקי היום השונים.

במרכז החלק הראשון של היום התקיים מפגש עם הסופרת נאוה מקמל- עתיר שסיפרה על עבודתה כסופרת וריתקה וריגשה מאוד את כל היושבים בספירה בהתרגשות רבה כיצד, באחד ממפגשיה עם תלמידים בבית הספר קיבלה מכתב מילדה דחוייה ועליו ביססה את סיפורה "מבחן קבלה" ואת הקשר הצמוד עם אותה ילדה. לאחר הפסקה קצרה התפזרו כל הסטודנטיות למועדוני קריאה ע"פ בחירתן בעקבות ספר שקראו לקראת יום זה. את מועדוני הקריאה הנחו הסטודנטיות מתכנית המצוינות ונערכה בהם היכרות מעמיקה עם הדמויות השונות ודיונים סביב דילמות שונות שעלו בעקבות הקריאה.

בסיום הדיונים התכבדו הסטודנטיות בארוחת צהריים שכללה מגוון כריכים ומרקים שהכינו מדריכות.

החלק האחרון של היום כלל סדנאות לבחירה בהן הסטודנטיות התנסו במגוון כלים לחיבור ילדים לאהבת הקריאה. בין הסדנאות היו: מספרות סיפורים, ביבולותרפיה, תיאטרון קריאה, מאיירים סיפור ותיאטרון צלליות.

בסיום היום חולקו מלגות הצטיינות לסטודנטיות משנים ב'-ג'.

ביום שלישי, י"ט באדר תשע"ה

(10.3.2015)

התקיים במכללה כנס ביכורי שדה.

הנושא שנבחר לכנס היה: "ספר, נשמתו של אדם הוא". קדמה ליום זה פעילות הכנה אינטנסיבית לה היו שותפות סטודנטיות שהתנדבו לתכנן יום זה בשל אהבתן הרבה לקריאת ספרים, סטודנטיות מתכנית המצוינות וצוות רכזי המסלול והמדריכות כל הסטודנטיות התבקשו לקרוא ספר אחד מרשימה מגוונת של ספרים.

הכנס התקיים בבניין שלמה. הכניסה לחדר הייתה מרהיבה והכניסה את באי הכנס לאווירה באמצעות תערוכה בנושאי הספרים, היכרות עם הסופרים השונים ובלונים שהופרחו לחלל החדר שנשארו כרזות כגון: "חדר בלי ספר הוא כמו גוף בלי נשמה".

פרופ' יחיאל פריש, נשיא המכללה, נשא דברי פתיחה בהדגישו את חשיבות היום ע"י האמירה "זה היום עשה ה' נגילה ושמחה בו" - זהו יום חשוב שבו מעלים על נס את מה שקורה בשדה.

טלי פריד, סגנית נשיא המכללה הדגישה בדבריה את חויית הקריאה כמזור לנשמה והציגה את דבריו של יורם טהר-לב המדבר על החשיבות של שפה עשירה והקשר בין קריא ספרים לשפה עשירה.

מספר סטודנטיות המחזו קטעים מתוך הספרים של הסופרת נאוה מקמל-עתיר: "מבחן קבלה" ו"שקופה".

כנס לזיכרה של נעמי הרשקוביץ ז"ל

ד"ר אסתי טוב לי

ניתחה את יחסי מיכל ודוד המלך ועמדה על מערכת יחסים סבוכה ומורכבת המתפרשת ע"י קדומים ומאוחרים בשלושה אופנים: אינטריסנטי, פסיכולוגי וזוגי אולם מעבר לפרשנויות אלה הודגשה התאמת יחסיהם למגמת ההשגחה האלוקית שהמירה את מלכות שאול במלכות דוד. עבודתה נעשתה בהנחייתה של פרופ' טליה הורוביץ. ליאת הניג, תלמידת תואר שני בחינוך "הוראה ולמידה במערכות משלבות" חקרה חוללות עצמית של תלמיד גן בעל קשיים שפתיים וניתחה כיצד ניתן לעבור מהתנגדות וחוסר רצון לנסות לתקן שפה, אל מוטיבציה עמוקה לחולל שינוי ולהתקדם. הן לילד והן למתווכת.

הנחה את הכנס, ד"ר ערן לויזון. אחרי ההפסקה נותרו תלמידות החוג לחינוך ושמעו הרצאה מד"ר אסתי טובלי אודות התמודדות המחנך עם הפרעות קשב בכיתה. מה סיבת ההפרעה (שוני במבנה המוח ובתפקודו) וכיצד ניתן במסגרת הכתה ללמוד על התלמיד "השלם", לא רק על קשיו, אלא גם על יכולותיו, מאווייו וחלומותיו. כיצד ידיעה זו יכולה לתת כלים להתמודדות עם קשיו ויסות הדחפים, הצורך בגרייה רבה, הקושי בניהול עצמי ובנטייה לדחינות. הוצעו דרכים אופרטיביות לצד מידע מחקרי עדכני.

מידי שנה ב"ח באדר מכללת שאנן מכבדת את זכרה של "מחנכת המחנכות" הגב' נעמי הרשקוביץ, באמצעות עריכת כנס הגות ודעת לזכרה.

הרב פרופ' דניאל הרשקוביץ, שר המדע לשעבר ונשיא אוניברסיטת בר אילן בהווה, דיבר על השפעתה של אימו "מורה נעמי" גם 60 שנה לאחר שסיימה ללמד והעמידה דור של מחנכות. הוא דיבר על החדשנות שבחינוך. אל שאין להירתע מהקדמה ומהטכנולוגיה, אלא, יש להקפיד להיזהר ולפעול בתבונה כפי שיש להקפיד בכל מעשה חינוכי בבית ובבית-הספר.

פרופ' טליה הורוביץ, נשאה דברים לזכרה של נעמי ז"ל וציינה את פועלה במחנה ריכוז, ברכבת קסטנר, בבניית מכללת "שאנן ובהעמדת דורות של מחנכות שעבורן תמיד "כל ילד הוא מיוחד".

דבורה עמר ואודיה ארנון וולנר, תלמידות תואר שני באנגלית בהנחייתה של דר' אולין יקר, הציגו מחקר בו חקרו את השיח הדבור שלהן בכיתה וניתחו אותו, האחת מראיה של עברית השיעור אנגלית והאחרת מראיה של אנגלית בשיעור אנגלית. הן ערכו מחקר איכותני מעניין וניתחו את ההיגדים בהן השתמשו. דרך חקירה זו יכולה לסייע לכל מורה להשביח את מעשה ההוראה שלו.

תהילה הוד, תלמידת תואר שני במקרא בראי הפרשנות

יום עיון בנושא השואה

עדה גבל

של קיום חיים יהודיים בגטאות בתקופת השואה. המפגש היה משמעותי ומרתק לשני הצדדים - לסטודנטים שחוו מפגש עם תלמידים מחוץ לכיתה וללא תכנית שיעור מסודרת, אלא מתוך דיון משותף וחופשי. ולתלמידים שנחשפו לאקדמיה הקרובה למקום לימודיהם, ונפגשו עם סוגיות שלא תמיד מצליחים המורים להציף בכיתה במסגרת ההכנה לבגרות בהיסטוריה. המשובים של התלמידים העידו כי התערוכה הייתה חוויה מרתקת, אך המפגש האישי עם הסטודנטים והשיח המשותף היו החלק המשמעותי יותר עבורם.

היום הזה הוא חלק מפרויקט מתמשך של מכללת שאנן: "אקדמיה פוגשת שדה". במסגרת הפרויקט, הנעשה בשיתוף עם משרד החינוך, פותחת המכללה את שעריה בפני האוכלוסייה הכללית במפגשים לימודיים בעלי מאפיינים שונים המותאמים לקהל היעד: תלמידים, פנסיונרים ומתעניינים.

במכללת שאנן רואים זכות וחובה לקיים את המפגשים הללו, ולקיים שיח פורה ומפרה עם הסביבה בה פועלת המכללה.

ביום שלישי, י"ט באדר תשע"ה (10.3.2015) התקיים ביום ראשון, ל' בניסן תשע"ה, בימים שבין יום השואה ליום הזיכרון והעצמאות, התכנסו במכללה האקדמית לחינוך שאנן בקרית שמואל 170 תלמידים מבתי ספר תיכון ממחוזות חיפה והצפון ליום עיון בנושא השואה מזווית חדשה ומיוחדת. בית הספר תיכון דתי לויזון מקרית ים, בית הספר התיכון הדתי אריאל מטירת הכרמל, והישיבה התיכונית מקרית אתא נפגשו ביום העיון עם הסטודנטים והסגל של החוג להיסטוריה במכללה.

במסגרת יום העיון שמעו התלמידים הרצאות על השואה, בהקשרים שבדרך כלל לא מגיעים אליהם במסגרת תכנית הלימודים בבתי הספר. המרצים עסקו בשואה בארצות צפון אפריקה ובמושגים של קידוש השם וקידוש החיים בתקופת השואה.

לאחר מכן ביקרו התלמידים בתערוכות שהועמדו באולם המרכזי של המכללה. התערוכות שעסקו בגטו קובנה ובגטו וארשה נרכשו על ידי המכללה מגנזך קידוש השם בבני ברק על מנת לעודד הוראה חוויתית ומאתגרת. הסטודנטים מהחוג להיסטוריה הדריכו את תלמידי התיכון וערכו איתם דיונים במעגלים קטנים על הדילמות השונות

ביקור ב"יד ושם"

עם סטודנטיות הגיל הרך שנה ב'

לילך שטיינברג

להלן מספר תגובות של סטודנטיות בעקבות הסיור:

"המקום מאוד מדגיש את העבר של העם שלנו, ואת הזוועות שהם עברו. לעתים ניראה שכאילו כבר "שמענו הכל" ואף "ראינו כבר כמה פעמים" אך התחושה מיד מתפוגגת משום שאין אפשרות לעכל את מה שקרה שם באמת. נפש האדם מתקשה להבין איך זה יכול להיות שקורה משהו לאור יום ואף אחד לא מצליח לעצור זאת. הלב סופג ולא מצליח לעכל, לתפוס ולהבין. בצאתי מיד ושם ההסברים חלחלו ובדרך הביתה ניסיתי

"בעקבות הסיור אל מוזיאון יד ושם בדרך לעלות אל הבירה, ירושלים לחוות מחדש זיכרון, לראות בעיניים כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון בדרך אל מוזיאון השואה לא עולים, אי אפשר לעלות כדי לראות, כדי אולי להבין, להעמיק, לצלול מטה - צריכים לרדת, צריכים ללכת בשבילים מפותלים, ללכת לאיבוד וגם להסתבך בדרך וכדי לצאת משם - צריכים לצעוד, לצפות, לקרוא, לשמוע - שום קיצורי דרך צריכים הרבה להרגיש, בעיקר לרצות ולנסות להרגיש, לכאוב, להזדהות. להקשיב לזוועות ועדיין להיות עומדים צפופים, הולכים והולכים נצמדים לסיפורים ולכאב, מקשיבים לצרחה של ילד, ללחשים במסתור מביטים, או אולי בזהים אל זוג עיניים שמתחברות אל פנים אנשים, נשים, בעלי שם, חלק משלם ענף מתוך משפחה, גזע שנעקר פרצופים ושמות שמבקשים להיזכר שלא נשכח שלא נשכח שנבקש ונתאמץ וננציח, שנחנך ונסביר ונודיע שניתן תוקף לסבל, לאכזריות שלא תתואר לשיטתיות חסרת הרחמים שהייתה מתחננים שלא תחזור עוד שלא תחזור עוד שתפנה מקום לחמלה, לתקומה לאהבת אדם לאדם ולשלום לבנייה, לעצמאות, לחיים לאור בגויים".

גאליה רחמאני

לברר עם עצמי: אז מה באמת חשוב?
 איך נעזור לעצמינו ולדור הבא להיות טובים יותר?
 אולי האמת הטמונה בתוכנו תוביל?
 אולי ערכים שנרכשו יקבלו מקום גדול יותר בחיינו?
 אולי בעצם עבודה על המידות?
 מה שבטוח זה שרק אם נזכור את העבר של עם ישראל
 בכל הדורות, נשכיל להיות טובים יותר בעתיד, שנזכה
 לראות את הגאולה בקרוב אמן".

רונית אלגלי

"זכרו רק כי הייתי חף מפשע
 וכי, כמוכם, בני תמותה של יום זה
 גם לי, היו פנים של
 זעם ושמחה ורחמים,
 פשוט מאוד, פנים של בן אדם!"
 בנימין פונדן, אקסודוס, נרצח באושוויץ, 1944

יום של זעם, יום של שמחה.
 לא פעם גם נשבת ברחמים עצמיים על שגרה עמוסה,
 מעייפת.
 האם עצרתי רגע להודות?
 האם עצרתי ולו לרגע, בשביל להבין באמת עד כמה שום

דבר מסביבי איננו מובן-מאליו?
 אני מודה שלא מספיק.
 ואז בין כל ימי השגרה העמוסים, הגיע יום הסיור למוזיאון
 "יד-ושם".
 ימים שכאלה תופסים אותך, עצוב או שמח, הם נוגעים בך
 במקום העמוק ביותר.
 אני, כיהודייה גאה, נערה בשנות ה-20 לחייה, דור שלישי
 לניצולי שואה.
 היהודייה הגאה הזו התהלכה בין שברי זיכרונות שהותירו
 משפחתה ואינספור נשמות שנרצחו בשל יהדותם.
 כבר בכניסה עטפה אותי שתיקה, מבט תוהה וגעגוע חזק
 לסבא.
 רצייתי שסבא ירד לרגע מהשמיים, יחזיק לי את היד וילווה
 אותי בין השברים שהותיר עם שאר אחינו שנספו.
 רצייתי שסבא יספר לי שהוא רואה את הכאב שלי ועדיין
 אין הכאב משתווה לכאב שלו ושל אחיו.
 רצייתי שסבא ירגיש את הפחד שלי, יחבק חזק ויגיד לי
 שאין מקום לפחד הגדול, יש לנו עם ויש לנו צבא ויש לנו
 אדמת קודש ומעל כולם את הקדוש ברוך-הוא,
 שהרי לא אחד עמד עלינו לכלותינו והקדוש ברוך-הוא
 מצילנו מידם.
 אבל סבא לא היה שם, סבא נח עכשיו בשמיים לצד
 משפחה שלמה שחיים שלמים חיה בזיכרונותיו ועתה חיה
 בשמי הכבוד במנוחת עולמים, ביחד איתו.
 הסיור היה מרתק, כואב, מרגש, מחזק, עצוב ועוד תחושות
 רבות שטרם נמצאו להן המילים.
 במהלך הסיור ליוותה אותנו מדריכה שהעשירה את הידע
 שלנו ואף אפשרה לנו להיחשף לדברים שלא ידענו עליהם.
 כל כך הרבה סיפורים, כל כך הרבה תמונות, כל כך הרבה
 שמות.
 ולרגע אחד פניתי הצידה, הנחתי לעצמי לטייל בין
 התמונות, לגעת בזיכרונות רחוקים.
 הייתי שותקת רוב היום. מאופקת נורא.
 עד לרגע שבו הגענו לתמונות ענקיות, מטלטלות, לצד
 המיטות שהובאו משם.
 שם הנחתי את ראשי לרגע, על מיטה שאולי אחד מבני
 משפחתי הרחוקה הניח ראשו,
 שם, רחוק מכולם, נשברתי.
 הדמעות שנפרצו מתוכי, אמרו מעבר למילים שאינני
 מוצאת בשביל לתאר ואז מחיתי את הדמעות וחזרתי
 לקבוצה, המשכתי לטייל בין העדויות השונות, אף שגם
 אני עדות בפני עצמה,
 עדות הניצחון של סבא.
 היציאה מהמוזיאון הייתה מעורבת בתחושות.
 לצד הדמעות, הכאב, הפחד והגעגוע העז- הרגשתי גאווה
 שמפעם לפעם מתחזקת בקרבי.
 אני יהודייה גאה, כל כך גאה.
 תודה על סיור כל כך משמעותי, כל כך חשוב, נוגע ומרתק.
 העם היהודי ובפרט אנו, כאנשי חינוך, מוכרחים להבין את
 מהותו וחשיבותו של הזיכרון, של העבר שלנו.

לזכור ולא לשכוח. אף פעם.

הנכדה של סבא יעקב מילרוד ז"ל, שניצח את הנאצים
כנגד כל סיכוי אפשרי."

נופר מילרוד

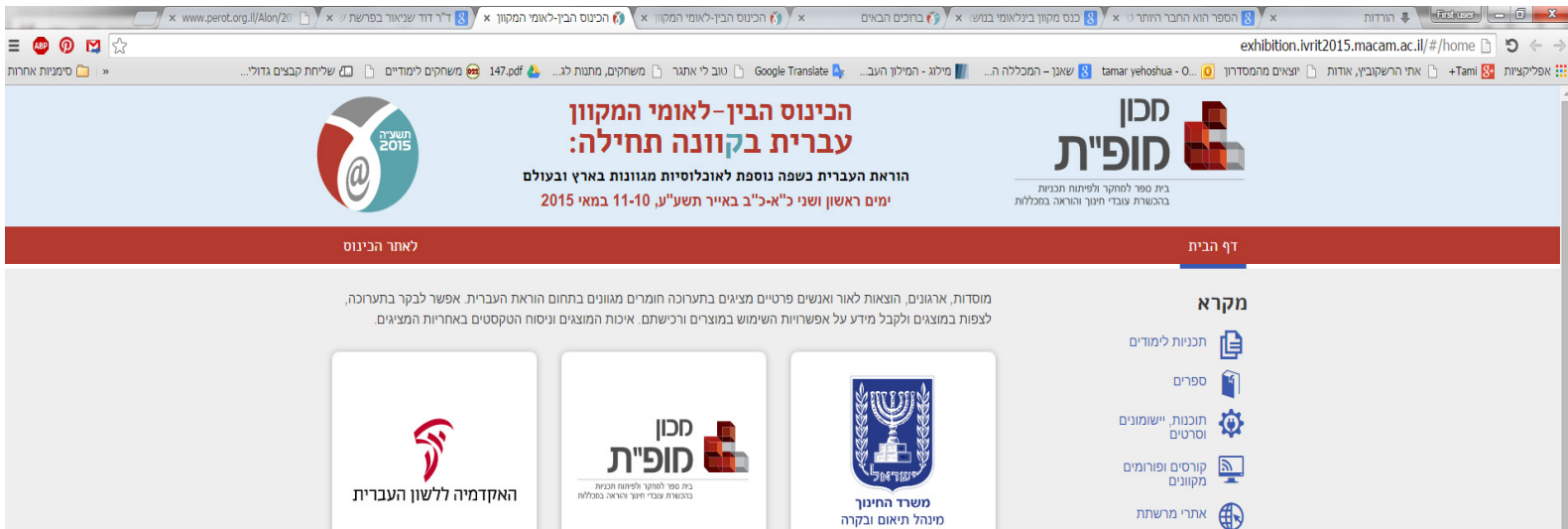
"אנחנו תמיד לומדים על השואה ותמיד חשבתי שאני
כבר יודעת הכל על השואה ושבאתי לסיור לא חשבתי
שהתחדש לי משהו. אך נוכחתי לראות שאכן התחדשו לי
עוד דברים שלא ידעתי. הסיור תרם לי לידע למרות שזהו
מקום שקשה להגיע אליו וזה לא פעם ראשונה שביקרתי
שם עדיין אני חושבת שזה מאוד חשוב לבקר שם.
אך הייתי רוצה שילמדו אותנו יותר פרקטי, איך להעביר
את יום השואה לילדים. זה דבר שאני עצמי מתקשה
ללמוד עליו איך אפשר להעביר זאת לילדים בצורה שהם
לא יקבלו טראומה מכך? אבל גם להעביר כך שיבינו למה
חשוב לנו לזכור את היום הזה."

שפרה גבריאילוב

כנס בפיג'מה

פרופ' טליה הורוביץ

התבדיתי. איש אקדמיה מכובד פתח את הרצאתו בסיפור יוסף ואחיו בארבע וריאציות: מקראית, מדרשית, עיתונאית-תקנית וסלנגית (אגב, נסו לדמיין איך נשמע סלנג בפי ייקה...). כיוון שקדם לי ביום, מיהרתי לשנות את 'הפתיח' לדברי ולו רק כדי להחמיא לו...

מרצי הכנס 'באו' מאוניברסיטאות ומכללות בארץ ובעולם: מפולין, מלונדון, ממדינות ארה"ב, ממכסיקו. כך למדתי שגם בוורשה לומדים לתואר ראשון ושני בעברית, ובלונדון לומדים עברית גם מי שאינם בני דת משה (ולא רק בני דודינו...), וכי המרצה מציעה לשלב היכרות עם ארץ ישראל בשיעורים כאלה. היא מתרגלת, דרך משל, מושגי התמצאות בשטחים עירוניים בעזרת מפת תל-אביב במקום במפת לונדון.

ימות המשיח!

נכון לימים אלה אתר הכנס חסום בפני מי שלא נרשם אליו. מצורף קישור, כי אין לי צל צלו של ספק שהכניסה אליו תהיה חפשית בקרוב.

[HTTP://CONF.IVRIT2015.MACAM.AC.IL](http://CONF.IVRIT2015.MACAM.AC.IL)

אגב, לא זיהיתי בין המרצים אנשי סגל שלנו, להוציא פרופ' עילית אולשטיין שבין שאר תפקידיה, היא משמשת כראש התכנית לתואר שני בהוראת אנגלית בעידן דיגיטלי במכללתנו. בכנס דיברה על הוראת עברית. עניינה בהוראת שפות.

אני קוראת לכם, ידידי, לעקוב אחר קולות קוראים לכנסים דיגיטליים.

את הפיג'מה תוכלו להמיר בכל בגד נוח אחר!

בכ"א ובכ"ב באייר ש"ז התקיים כנס מקוון בינלאומי בנושא הוראת העברית - "עברית בקוונה תחילה" שמו.

כל איש איש אקדמיה בפועל ובדימוס יכול היה להיחשף למגוון הרצאות העוגן שלו (55-45 דק'), הרצאות בנות 25 דק', הרצאות קצרות (15 דק'), סדנאות, מפגשים חבריים "שעת קפה", תרגילים להרפיית שרירים (ניתנים לאימוץ על-זמני...), בנוסף לתמיכה לפני הכנס, שעון עצר בזמן הרצאתך, תערוכות, יישומים. בעצם, מה לא? מאה וחמישים שקלים חדשים - ואתה בפנים! יותר מזה, הסיסמה שקיבלת מאפשרת לך להיכנס שוב ושוב בזמן החפשי להרצאות שלא הספקת לשמוע בזמן-אמת. גם המרצים נדרשו לשלם סכום זהה עבור העוגן להשמיע ולשמוע...

התקבלות כמרצה כרוכה במהלך מקובל בכנסים אקדמיים: תקציר, ועדה אקדמית, קורות חיים, תמונה וכו'. אלא מאי? זה אינו כנס שמחייב אישור הנהלה להיעדרות מעבודה, נסיעה למרחקים ו/או טיסה / מלון / אוכל כשר / לבוש תואם / ניכור וכיו"ב.

די במחשב, אזניות, מיקרופון, קפה, עוגה ו...פיג'מה.

הרציתי בכנס זה על נושא קרוב ללבי וכנראה גם ללבם של שומעי (יש קהל בכל 'חדר'. והוא מגיב בעזרת מיקרופון, או סמלים או בצ'אטים. אפשר גם לשלוח צ'אט לפרטי חבר בקהל ללא הפרעה לדובר...).

עסקתי באופן הוראתן של משמעויות מתגלגלות בארון הספרים היהודי. חשבתי שאהיה אקסמפלר ייחודי.

כנס עמדות

ד"ר מיכל דל והרב ד"ר רונן לוביץ

עקרוניות הקשורות בהחלטתו על החילוני בן זמננו. עוד ציינתי שקיימות גישות נוספות בסוגיה זו, והצעתי מתווה לגישה חדשה שלדעתי עולה בקנה אחד עם החשיבה ההלכתית, ובה בעת תואמת את המציאות הנוכחית.

מיכל דל:

אני הרציתי בנושא התמודדותו של בעל הכתב והקבלה, רי"צ מקלנבורג, עם רוחות חילון במאה הי"ט. בהרצאתי הראיתי כיצד פירוש משלב שמירה על המסורת ופולמוס עם מי שניסו לערער על מעמדה של ההלכה ועל סמכותה, מצד אחד, ומצד שני, הוא מגלה פתיחות מסוימת לצטט ולהסתמך בפירושו גם על דברי משכילים שעשויים להיחשב פתוחים ממנו בהשקפת עולמו. ההרצאה השלישית במושב זה, של הרב ד"ר אוריאל טויטו, עסקה במשנתו של הרב שלמה יששכר טייטל, מחבר "אם הבנים שמחה" וביחסו לחילונים בציונות. המשותף לכל ההרצאות במושב זה, הוא העיסוק בראשיתה של תופעת החילון, במאה הי"ט ובראשית המאה העשרים, וביחס הרבנים אל התופעה בתקופה זו.

היום הסתיים בפנל בנושא "החמ"ד: השתלבות במודרנה מתוך תורה?" בהשתתפות מרי שליסל, מפמ"רית תנ"ך, הרב יונה גודמן והרבנית ענבל מלמד. הדיון המרתק עסק ביחסו למודרנה כמחנכים. האם אנו מכירים את עולמם התרבותי של תלמידנו? כיצד אנו מתייחסים אליו, אם בכלל, בבית-הספר? כיצד נראית השבת בבית התלמידים, ויותר מכך, כיצד נראה מוצאי השבת שלהם.

בכל שנה מקיימת מכללת אורות כנס "עמדות" - עם,

מדינה ותורה". השנה כותרתו של הכנס הייתה "כשהיהדות פוגשת מודרנה - יחסה של היהדות לאתגרי העת החדשה". את הכנס פתח מושב מליאה בהשתתפות הרב שטרן, רבה הראשי של ירושלים, השופט מנחם קליין ופרופ' שולמית לבנברג. כל אחד מהם הציג את נקודת המבט שלו במפגש שבין יהדות למודרנה בתחומי פסיקת ההלכה, המשפט העברי וההנדסה הגנטית. המושבים עסקו בהיבטים שונים של המפגש בין היהדות למודרנה. בין השאר: חברה, אמונות, מדע וטכנולוגיה ועוד. בשני מושבים מקבילים הוצגו עבודות מחקר של תלמידי תוכנית המצוינות במכללת אורות.

באחד המושבים שנושאו היה חילון וחילונים, ניתן ייצוג נאה למכללתנו. שניים מתוך שלושת המרצים במושב היו ממכללת שאנן: הרב ד"ר רונן לוביץ וד"ר מיכל דל.

הרב לוביץ:

הרצאתי הייתה בנושא מעמד היהודי החילוני בספרות ההלכה של זמננו, ועמדה על הבעייתיות שהתהוותה בנושא זה בתקופה המודרנית. הפער בין היחס הנוקשה של מקורות ההלכה כלפי יהודים שאינם מאמינים או מחללי שבת לבין מציאות זמננו זכה לפתרון באמצעות הגדרת החילוני כתינוק שנשבה, אולם עמדתי בהרצאתי על הסתייגויות מפתרון זה בספרות ההלכה, ועל בעיות רעיוניות-

הזמנה

הכנס המזמין להשתתף בכנס מדעי-מחקרי בנושא:

כשיהדות פוגשת מודרנה

יחסה של יהדות לאתגרי העת החדשה

שיתקים איה ביום רביעי, כ"ד באייר תשע"ה (13 במאי 2015)

בשעות 9:00 - 18:30 במכללת אורות ישראל, קמפוס רחובות

התכנסות	9:00 - 9:15
ברכות הרב פרופ' נריה טטל, נשיא המכללה	
פרופ' ישראל רייץ, יו"ר המועצה האקדמית	9:15 - 9:30
מושב מליאה	11:00 - 9:30
השופט מנחם קליין, הרב אריה שטרן, פרופ' שולמית לבנברג, פרופ' ישראל רייץ (יו"ר)	
מושב א'	11:15 - 12:45
אישים ושיטות: ד"ר ירון נעים, הרב פרופ' נריה טטל, ד"ר אשר שכטר, הרב ד"ר משה רחמי (יו"ר)	
חברה דתית: ד"ר יצחק רונן, ד"ר חננה אחימאיר, ד"ר מירב כהנא (טובול) וד"ר לאה יול, הרב יעקב מרגלית (יו"ר)	
אמנות ואתיקה: ד"ר הדס-מלכה הכהן, מר עמנו ספראי, נב' נעה לאה כהן, נב' פנינה פרנקל (יו"ר)	
מושב ב'	13:00 - 14:30
קהילות ישראל: ד"ר יוסי לונדון, מר חיים מימרן, ד"ר דרור חובר, הרב ד"ר יוחנן קאפח (יו"ר)	
מדע וטכנולוגיה: פרופ' נתן אביעזר, הרב ד"ר יחיאל לאש, פרופ' חיה גרינברג, ד"ר אביה טסמן (יו"ר)	
ביכורי מחקר (א): אבישי גולדמן, אליהו קליין ואלון מס, עומרי דוד, מר רומאל עטיה (יו"ר)	
ביכורי מחקר (ב): זכות בר-פלד ושלומית בקשי, סל טודל ואחיהם הכהן, הדר לאופר ושפי פריק, הרב ארי שבס (יו"ר)	
הפסקת צהריים וחפילת מנחה	14:30 - 15:15
מושב ג'	15:15 - 16:45
חילון וחילונים: הרב ד"ר רונן לוביץ, ד"ר מיכל דל, הרב ד"ר אוריאל טויטו, ד"ר יוסאל ארד (יו"ר)	
חינוך: פרופ' אודי לבל, ד"ר חיים שקד, ד"ר אביה טסמן, ד"ר זאב קאיש (יו"ר)	
גידות עמדה: ד"ר יצחק גיגר, נב' מריה רן כרדי, מר מטי טודמן, נב' מיי-שליסל, הרבנית ענבל מלמד, הרב יזהר טודמן, הרבנית ד"ר לאה דול (מנחה)	
פאנל: החמ"ד - השתלבות במודרנה מתוך תורה?	17:00 - 18:30
נב' מיי-שליסל, הרבנית ענבל מלמד, הרב יזהר טודמן, הרבנית ד"ר לאה דול (מנחה)	

אתר המכללה: www.aca.ac.il | דוא"ל: info@aca.ac.il

פנוט קמפוס רחובות: רחוב הרב שטיינמן 3, רחובות | טל: 08-9483663/5

אָמאַן אַרבעטער. אָמאַן אַרבעטער אָמאַן אַרבעטער אָמאַן אַרבעטער

תכנית אשכולות סציעה לך שילוב ייחודי של ליסודי בית סדרש
בתלמוד, הלכה ומסדרש כחלק מתואר ראשון ותעודת הוראה בתושב"ע
ובאחד מסקצוועות ההוראה הסבוקשים:
אנגלית, סתמטיקה או היסטוריה.
כאן תיפגשי עם הסקורות, תליסדי ללסוד אחרת,
ללסד אחרת. ליצור, לחוביל ולחנהניגן

הענין הזה איז - אז ער האט אים געזאגט אז ער וויל אים
געבן א גוטן ארבעט, און אז ער וויל אים געבן א גוטן
אויסשטעלן, און אז ער וויל אים געבן א גוטן
אויסשטעלן.

ההשקעות פות בתכנית סזכה בהסבות סיוחדות.
השתלכות בתכנית סזוינט לסתאסות.

אורה סדאק – רבנית התשובות

058-079-0012

"שטאט" - 65 שנות הכשרה לסנה'אט חינוכית

היום והתיכך 7.
סרית ששאל, חיסח

04-8780000 : 1950

הכנס השנתי של אגודת חוקרי החינוך באמריקה

(AERA - AMERICAN EDUCATIONAL RESEARCH ASSOCIATION)

אתי רפאלוביץ

בקשה למלא שאלון קצר בנוגע לשביעות הרצון מתכני ההרצאות אליהן בחרתי להאזין. מדי בוקר נשלח מייל מן המארגנים, ובו סיכום קצר של אירועים מרכזיים ותכנים מעניינים מהיום החולף, ועדכון לגבי אלו הצפויים ביום זה. אודה שגודלו של הכנס והמוניות אינם קלים לעיכול, ופעלתי לפי עצת חברותי שהדריכו אותי לבחור ולסמן מראש מושבים ואירועים בודדים ללכת אליהם. אין באמת אפשרות להצליח ולשמוע כל מה שמעניין, גם מאחר וטכנית מספר גדול כ"כ של מושבים במקביל התפרס על פני אולמות של חמישה בתי מלון גדולים, שהמעבר בניהם חייב הליכה רגלית של כחמש דקות ממלון למלון.

החטיבה אליה אני שייכת היא חטיבה A - מינהל ומנהיגות בחינוך, ובמסגרתה התקיים המושב בו הצגתי את המחקר שלי, לצד ארבעה חוקרים נוספים. בסיום ההיצגים התקיים דיון, ושמחתי לגלות שהקהל גילה עניין, שלא לדבר עלינו - המציגים - שזכינו להכיר מחקרים דומים ולשמוע על גילויים בתחום. כשייכת לחטיבה זו השתתפתי גם בקבלת הפנים הספציפי שלה, שהיא אירוע ייחודי יותר ונועד לאפשר היכרות בין חוקרים ולעודד שיתופי פעולה, ונמצאים בו גם עורכי כתב העת האקדמיים הרלבנטיים. הכנס השנתי הבא יתקיים בעוד כשנה, בווישינגטון. פרטים עליו ניתן למצוא כאן

[HTTP://WWW.AERA.NET/EventsMeetings/AnnualMeeting/TABID/10208/DEFAULT.ASPX](http://www.aera.net/EventsMeetings/AnnualMeeting/TABID/10208/DEFAULT.ASPX)

וניתן כבר להכין הצעות להיצגים...

באמצע סמסטר ב', מיד אחרי חג הפסח, טסתי לארה"ב ולקחתי חלק בכנס השנתי של אגודת חוקרי החינוך באמריקה (AERA - AMERICAN EDUCATIONAL RESEARCH ASSOCIATION), שהתקיים בשנה זו בשיקגו. הכנס השנתי המתקיים בכל פעם בעיר אחרת ברחבי אמריקה, הוא הכינוס הגדול ביותר של חוקרים בתחום מחקר החינוך ומוצגים בו מחקרים רבים, חלקם חדשניים ופורצי דרך. ייחודו וגודלו נובעים מכך שתכניו מקיפים את כל מה שקשור במחקרי חינוך, וישנה חלוקה פנימית לחטיבות, העוסקות במגוון הקשרי חינוך: מהגיל הרך ועד להשכלה הגבוהה, הכשרת מורים, מדיניות חינוך, תכניות ייחודיות, טכנולוגיה בחינוך, הוראת שפה שנייה, ועוד ועוד. בכנס שנמשך שישה ימים, נכחו מעל ל-15,000 משתתפים, ונכללו בו יותר מ-2,600 מושבים...

בשנה זו הייתה התמה המרכזית "TOWARD JUSTICE: RESEARCH AND PRACTICE IN EDUCATION, CULTURE, LANGUAGE, AND HERITAGE IN EDUCATION", והתקיימו מושבים שכללו פנלים, שולחנות עגולים, הרצאות, וקבלות פנים בדגש על עיסוק בסוגיות של תרבות, גזע, מגדר, שפה, והדרות אחרות, במאמץ לחתור למודעות גבוהה ולבחון איך פרדיגמות אלו משפיעות על מחקרי חינוך, על העשייה בפועל, ועל מדיניות חינוך.

גודלו של הכנס מחייב היערכות מראש, ואכן עם ההרשמה נשלח לכל נרשם ברקוד, איתו מגיעים לאולם ההרשמה - סריקה של הברקוד הנפיקה עבורי את תג השם ואפשרה קבלת תיק הכנס שכלל את הספר הכבד ובו פירוט המושבים השונים, ההרצאות המרכזיות, קבלות הפנים ושאר המידע. בהמשך, בכניסה לחדרי ההרצאות נסרק הברקוד - וכך כמה שעות לאחר מכן הגיע אלי מייל ובו

יום עיון שנת לסטודנטים יוצאי אתיופיה

שרה פרנג'

(הכותבת מלמדת בתכנית ההכשרה ליוצאי אתיופיה ב"שאנן")

בתאריך י"א באייר תשע"ה (30.4.2015) התקיים יום עיון שנתי לסטודנטים יוצאי אתיופיה המשתתפים בתכנית תספ"ה (תכנית סטודנטים פרחי הוראה) במכללות להוראה.

הנושא השנה היה "זהות ותנועה בין תרבויות בין מסורת לתרבות עכשווית - תהליכי קליטה והשפעה על החברה הישראלית".

משתתפי יום העיון היו כ-80 סטודנטים בני העדה האתיופית וסגל הוראה מ-4 מכללות שנושאות בדגל תוכנית "תספ"ה המכשירה מורים מבני העדה: "מכללת שאנן" בחיפה, "מכללת אורנים" באורנים, "מכללת סמינר הקיבוצים" בתל-אביב ו"מכללת אפרתה" בירושלים. הכנס נפתח במכון ואן ליר בירושלים, בברכות של דר' אורנה ש"ץ אופנהיימר מנהלת תוכנית תספ"ה מטעם האגף להכשרת עו"ה ופרופ' ישראל רוזנסון נשיא מכללת אפרתה.

בתום הברכות התקיים פאנל עם בני העדה האתיופית בנושא בניית גשרים בין תרבויות - על רווחים, מחירים וקווים אדומים.

משתתפי הפאנל היו:

- משה סלומון מנכ"ל עמותת "הנני", רשת גרעינים קהילתיים.
- צגה מלקו עיתונאית וסופרת.
- דגה פדר אומנית רב תחומית, כוריאוגרפית ומנהלת להקת ביתא מוסיקאית קלאסית.
- הרב אלעד סנבטו אגוד הרבנים הציוניים.

בתום הפאנל התקיים דיון בין הסטודנטים. שמחנו לשמוע אותם אומרים: "מספיק עם הרגשת הקיפוח, מספיק עם תחושת החסר! תראו איך אפשר להצליח..... אנחנו כולנו

ביקור בבית הנשיא

נעשה, נתאמץ ונשתדל. רק אם נעשה - נצליח! התרגשנו ושמחנו מאוד להרגיש את תחושת העוצמה הפנימית והביטחון העצמי שיש לסטודנטים שלנו. ממכון ואן ליר הלכנו לבית הנשיא, לפגישה עם הנשיא ראובן ריבלין. ההתרגשות מצידינו הייתה בעיצומה, אכן אין זה עניין של מה כך. הרי לא כל יום נופלת בחלקנו הזדמנות של ביקור בבית נשיא מדינת ישראל. הביקור החל בדבריה של דר' אורנה שץ אופנהיימר שדיברה על הכשרת הסטודנטים להוראה. וכמובן על תוכנית תספ"ה המלווה את הסטודנטים באופן מקצועי ועוזרת בהכשרתם של הסטודנטים להצליח להשיג את מטרותם ולעמוד בראש נושאי הדגל להיות המהנדסים של הדור הבא של ילדי ישראל בגנים ובבתי הספר. היא ציינה שלצערנו מספרם ביחס לכלל אוכלוסיית עובדי ההוראה הוא קטן מאד. במדינת ישראל יש כ-150 אלף מורים ומתוכם רק כ-300 מורים השייכים לעדת יוצאי אתיופיה. לכן, משימתנו חשובה ביותר. הנשיא התייחס בראשית דבריו לתמונות הקשות ששודרו במהלך השבוע בהן חייל ממוצא אתיופי ספג מכות משוטרואמר: "איננו יכולים להסתפק בזעזוע או בהצהרות - מקרים כאלה חייבים לשמש לנו אות אזהרה והזדמנות לבדק בית מעמיק ויסודי" ואין ספק שכולנו הרגשנו ועדיין מרגישים מזועזעים מול התמונות הללו. הנשיא ברך על כך שיש 4 מכללות בארץ הנושאות בדגל של תוכנית "תספ"ה המכשירות ומלוות מורים מבני העדה. בנוסף, ברך הנשיא את הסטודנטים על בחירתם במקצוע ההוראה וציין שהשילוב של מקצועיות הסטודנטים לצד הרגישות שלהם, זהו נכס שאין שני לו בתורת החינוך וכי הוא מלא תקווה, גאווה ושמחה שבני העדה האתיופית יהיו מחנכי הדור הבא, אנשי חינוך שהם גם מנהיגים. שיזכרו תמיד שהם מחזיקים בידם את הדבר החשוב ביותר במדינת ישראל, את חינוך ילדנו, את עתידנו. בתום דברי הנשיא דיברו נציגי סטודנטים מהמכללות. הסטודנטית תמי קבדה ייצגה את "מכללת שאנן" בכבוד רב. תמי סיפרה בקצרה את סיפור חייה. עלייתה לארץ דרך סודן והקשיים שעברו עליה בדרך עד הגעתה לארץ-ישראל. וברוך ה' הקימה משפחה (ומתוך הכרות אישית משפחה לתפארת) ותוך כדי גידול וטיפוח המשפחה היא עובדת ומתמודדת בהצלחה בלימודים. תמי עמדה זקופה ודיברה בביטחון רב והוסיפה בדבריה הכרת תודה והערכה גדולה למכללה ולמרצים. היא ציינה את שביעות רצונה מהתוכנית שבזכותה היא וחבריה זוכים להכוונה, ליווי, תמיכה ועזרה מקצועית. כמו כן, הודתה לנשיא המכללה פרופ' יחיאל פריש ואף ציטטה את דבריו לסטודנטים בתכנית תספ"ה ב"שאנן": **"תלמדו, תתקדמו, תצליחו ותישארו כמו שאתם!"** אשרינו שזכינו ללוות ולהעצים סטודנטים יוצאי אתיופיה במכללה.

המסע לארץ ישראל

צפרירה ווקר

במסגרת הקורס "גילוי הקול" נתבקשו הסטודנטיות לבחור שיר משמעותי ולנתח מהו כוחו המיוחד של השיר ומדוע דווקא שיר זה נגע בהן באופן כל כך משמעותי? העברת הרפרט שובצה ביום ירושלים שבו חל גם יום הזיכרון ליהודי אתיופיה שנספו בדרכם לישראל, לא היה יום מתאים מזה לשתף בסיפורם המיוחד, בשירה ובליוי גיטרה זכינו למפגש יוצא דופן עם הסטודנטית שרה אדני ואחיה אבי ששיתפו אותנו במורשת העדה האתיופית דרך סיפורם האישי. שרה בחרה בשיר: **"המסע לארץ ישראל" של שלמה גרוניך**, המתאר את תלאות הדרך מסודאן לארץ ישראל, שיר שגרונך הירבה להופיע אתו עם להקת שבא שהייתה מורכבת מילדים יוצאי אתיופיה, והיווה שיר מכונן בילדותם של אבי ושרה. אבי(אברהם) סיפר כיצד כשמלאו לו 40 יום, נשאה אותו אמו למסע בן עשרה חדשים בדרכם לארץ ישראל, סבתו קראה לו ערב צאתם בשם: "זמנו" שמשמעותו: הגיע הזמן לעלות לארץ הקודש.

כשהגיע לארץ בריא ושלם החליפו את שמו ל"אמרה" שמשמעותו: הודיה על שזכה להגיע, והוסיפו לו שם "אברהם" ממש כמו אברהם אבינו בפרשת "לך לך". המשפחה הגיעה למרכז הקליטה קרית ים ושרה נולדה כבר בארץ. אבי משמש אמן יוצר במקצועו, אבי ושרה שרו את השיר, בביצוע יוצא דופן, וריאציה ייחודית באלתור חפשי, בקול חם ועדין, חשנו צמרמורת מהולה בהתרוממות רוח, ממש זכות! חני ברונזברג סטודנטית בקורס, ציינה שבשבילה הסיפור והשיר מסמל את עם ישראל כולו ומזכיר לה את סיפורה של סבתה, שהגיעה בדרך דומה מברית המועצות דרך פולניה לצרפת ומשם לארץ ישראל עם פעוטה בת ארבע ותינוק רך בדרך בלתי אפשרית וניסית, דיברנו על הפער בין ירושלים של מטה וירושלים של מעלה. מטה, זו שנפגשנו אתה בהפגנות של שבוע שעבר, זו שמשתוקקת להיגאל, וזו של מעלה ששם שהינו בעת המפגש עם השירה והשיר, שהזכיר לנו מה היעד שלנו ולאן מובילים חבלי הלידה של התהליכים שיהודי אתיופיה כמשל וכולנו עוברים בחיבור בין ירושלים של מטה לזו של מעלה. כשדברי סבתם מהדהדים: "זמנו": הגיע הזמן לעלות לארץ הקודש.

שלקחו לא הספיק, מקורות מים לא היו, ילדים וזקנים מתו בדרך ולצערנו לא זכו לקבר הולם.

בעקבות יום הזיכרון לנספים בסודן, חשבתי על יוזמה אישית בקורס של צפרירה ווקר, גילוי הקול. צפרירה ביקשה מכל סטודנטית לבחור שיר שאנחנו מחוברות אליו. החיבור המיידי שלי הוא השיר "המסע לארץ ישראל" – שלמה גרוניץ. את השיר הזה הייתי שרה כל שנה בבית-הספר היסודי בהיותי בת שש עד גיל אחד-עשרה והוא מלווה מתקופת הניקות עד הבגרות. בכל שלב השיר מקבל נופך אחר, יותר משמעותי. החלטתי להזמין את אחי, אבי דסטה, שהוא אמן ויוצר והחלטנו שאנחנו שרים בדואט את השיר ומספרים את הסיפור של הורינו ואחינו. ואכן כך היה. אומנם זה לא היה בפורום גדול אך אני מאמינה שזה אחד מהדברים הקטנים שמובילים לשינוי גדול. ההתרגשות הייתה גדולה ועוצמתית דווקא בימים קשים אלו, בימי ההפגנה, שדורשים שתהיה חברה שיוונית על כל גווניה. הדרך שבחרנו לעשות זאת היא באמצעות האומנות, ע"י שיר שמעביר סיפור אישי וקהילתי.

אני רוצה לשתף שלא האמנתי שאוכל לעשות זאת במסגרת של קורס. ההזדמנות שצפרירה נתנה לי כבן-אדם בהחלט ילווה אותי ויעצים אותי ברגעים הקשים, חשפתי לקבוצה את הכאב שהעדה עוברת וכמה תלאות עברו בדרכם להגיע לירושלים הנכספת.

דבר שמחזק אותי ומלווה אותי ומראה שאכן, האור בקצה המנהרה זה כששמעתי את הסיפור שסבתא שלי זכרונה לברכה אמרה לאמי: "איך את לוקחת ילד בן 40 יום למסע? ואז היא אמרה אם תינוק בן יומו מוכן ללכת איתך, סימן שזה הזמן לעלות לירושלים". ז"א אם לתינוק יש מסירות נפש כזו זה משקף את הרצון העז להגיע לארץ ישראל ללא שום מניעות וללא שום היסוסים מתוך אמונה בבורא עולם. בעקבות סיפור זה החליטו לקרוא לאחי (אבי), זמנו-הגיע הזמן! הוא התינוק שמסר נפשו לעלות לארץ ישראל בגיל ארבעים יום.

בתור אשת חינוך לגיל הרך אומר כי זהו הגיל שבו אנו מעצבים את הילד. הוא כמו "מר גמיש". אני בטוחה כי הילדים שנחנק, דור העתיד ידעו כי אתיופי זה כמו רוס, מרוקאי, תימני וכד', הם יגדלו למציאות כזו כבר מינקות, לכן אני רואה חשיבות נעלה כל-כך לחנך בגיל זה. אין להם דעות קדומות ותפיסות שגויות על האחר.

שנדע להעריך את היופי בחברתנו שמשקף חברה רב גונית ותרבותית, ונקוה לשינוי אמיתי ולאחדות של עם-ישראל.

המסע של יהודי אתיופיה לארץ ישראל

שרה אדנני

סטודנטית במכללת שאנן במסלול הוראה לגיל הרך.

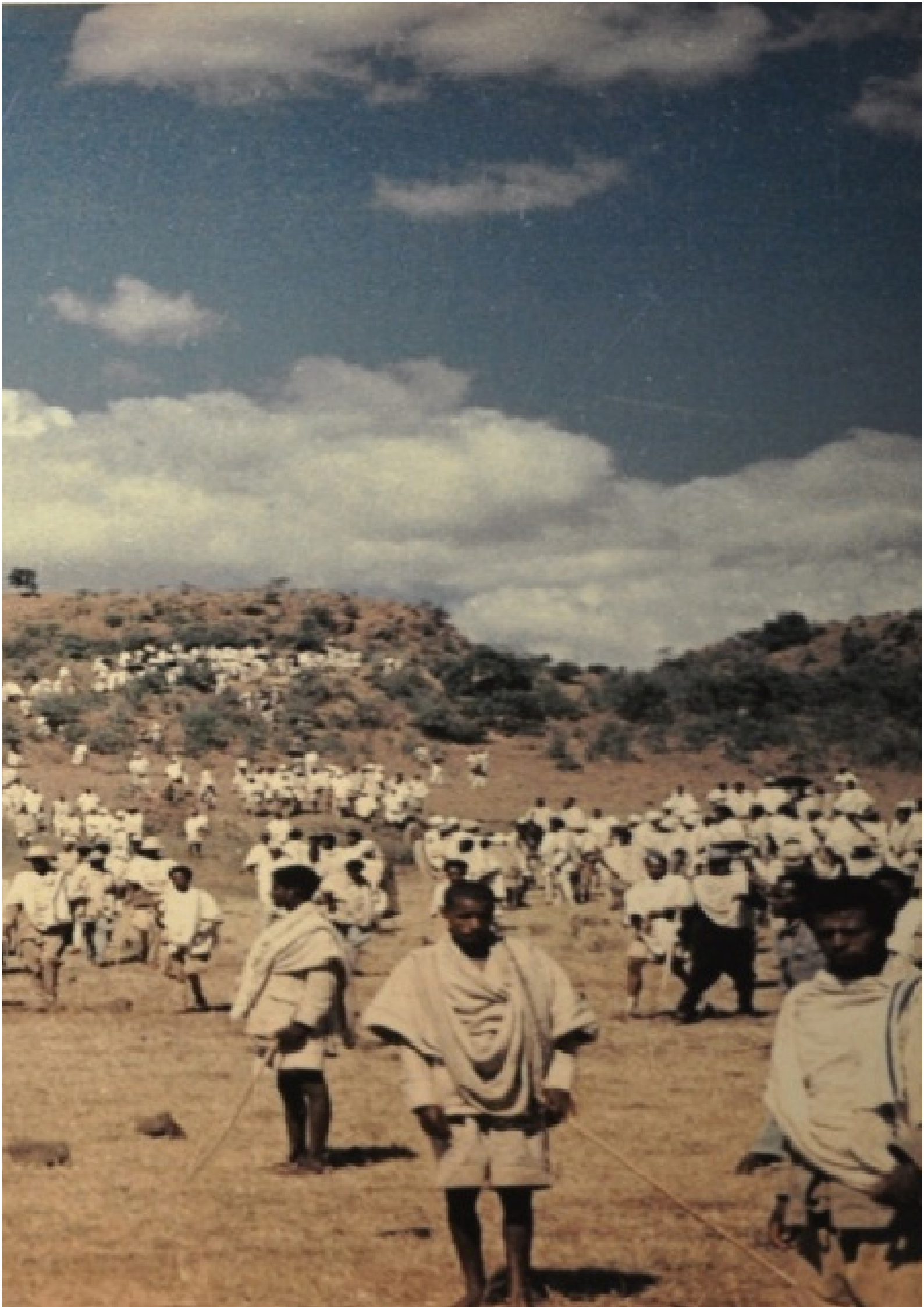
אני מבקשת לשתף אתכם בחוויה אישית משפחתית על העלייה של יהודי אתיופיה לארץ ועל ההזדמנות שניתנה לי לשתף את הסטודנטיות באחד השיעורים.

יהדות אתיופיה הייתה מנותקת משאר יהודי העולם למעלה מ-2000 שנה, יהודי אתיופיה שמרו על יהדותם בקנאות רבה.

בתחילת שנות ה-80 חלה בריחה המונית של ביתא ישראל (יהודי אתיופיה) לעבר מדבריות סודן בתחושה שהגיעה העת לעלות לירושלים זו הייתה הגשמת חלום של אלפיים שנה.

ביום ירושלים כ"ח באייר מציינת מדינת ישראל יחד עם קהילת עולי אתיופיה את זכרם של בני הקהילה שנספו בדרכם לארץ ישראל. יותר מ-12,000 יהודים יצאו מאתיופיה, כ-8,000 יהודים חולצו מסודן ומעל 4000 מתו בדרך במטרה להגשים חלום עתיק יומין, יהדות אתיופיה שילמה מחיר כבד, שואה פנימית, אישית וקהילתית והקריבה יותר מ-4000 קורבנות במסע אל ירושלים שכולה זהב.

ביום ירושלים כולנו צריכים לזכור ולו במעט את סבל אחינו שחוו מסע קשה ומפרך שגבה קורבנות רבים, המזון

מפגש עם איל רם בעקבות מחאת יוצאי אתיופיה גילה יעקב

בעקבות ההפגנות של יוצאי אתיופיה בשבוע האחרון ביקש איל רם, סמנכ"ל למינהל ומנהל האגף לעובדי הוראה במשרד החינוך להיפגש בדחיפות עם נציגי תכניות תספ"ה (תכנית סטודנטים פרחי הוראה) במכללות וסטודנטים יוצאי אתיופיה הלומדים בתכניות ההכשרה במכללות.

המפגש התקיים במכון מופ"ת ביום חמישי 7.5.2015. מטעם משרד החינוך השתתפו: איל רם, דר' שרה זילברשטרם, מנהלת האגף לכניסה להוראה ודר' אורנה ש"ץ אופנהיימר, מנהלת תכניות תספ"ה. הנציגים שלנו מהמכללה היו: אסתר כלפון, גילה יעקב, המלווה במחקר את התכנית, ושני סטודנטים בתכנית, יהודה שאטו וזיו אבבה הלומדים בהתמחות היסטוריה בשנה ג'.

איל פתח את הישיבה והסביר את הצורך הדחוף בפגישה. הוא ציין שהייתה תחושה שצריך להתכנס ולחשוב ושאי אפשר לעבור לסדר היום. הדגיש את ההזדמנות לשיח שחסר ואת הצורך לפעול ביחד עם הסטודנטים ובוגרים יוצאי אתיופיה, שהם חוליה חזקה בחברה וחשוב לפעול ביחד איתם.

התקיים דיון שעסק בניסיון להבין באמצעות הסטודנטים יוצאי העדה כיצד הם רואים את הסיטואציה ומה לדעתם אפשר לעשות כדי לסייע.

להלן מקצת מהמחשבות והדעות שעלו בפגישה ע"י הסטודנטים מהמכללות:

- מצד אחד שמחים על המפגש. זו הזדמנות להכות בברזל, ומצד שני חבל שצריך הזדמנות כזו כדי להיפגש.
- מסתכלים עלינו כמקשה אחת ויש מורכבות של שלושים שנה - יש עולים ותיקים וחדשים. יש עולים שהגיעו מכפרים ואחרים מהעיר. הקהילה מורכבת מפסיפס רחב.
- שמים את כולם בקבוצת שיעורי עזר והמסגרת לא מותאמת אישית לפי צרכי התלמיד. אנשים שלא צריכים נמצאים בפרויקטים ומפתחים תלות. לדוג', אחיינית שלי בכיתה ה'. נולדה בארץ. פעם בשבוע יוצאת מהכיתה עם האתיופים.
- המטרה היא לשלב את יוצאי אתיופיה יחד עם שמירה על הזהות הייחודית. צריך לחשוף את כלל האוכלוסייה לתרבות יוצאי אתיופיה. התנסויות בחג הסיגד לא רק במקומות של אתיופים. חשוב להיות גם במקומות שאין בהם בני אתיופיה.
- באירועי חג הסיגד והאירוע לציון הנספים בסודן חשוב להעביר מערך פעילות. אנחנו נבנה, ונצא ונסביר -

איל רם

- כל הפעולות חייבות להיות בהתמדה לאורך זמן ולא פעולות חד פעמיות.
- חשוב למצב את הסטודנטים לחינוך במכללות כאלו משרתת בתוך הקהילה.
- גילה יעקב ציינה שבמכללת שאנן הליווי הוא ממקום של שוויון. חשוב לתמוך באמצעות ליווי אישי. ממצאי המחקר המלווה עולה, שסטודנטים רבים עובדים ותומכים במשפחה. חשוב לספק מערכת תמיכה הכוללת תוכן וכסף. הסטודנטים נאחזים בציפורניים בחברה הישראלית - צבא, שירות לאומי ויש לעשות כל מאמץ על מנת לסייע להם. הצלחתם תהיה ברכה לכל החברה הישראלית.
- שרה זילברשטרם ציינה שיש שעות תוספתיות לשילוב יוצאי אתיופיה בהוראה, ואורנה ש"ץ אופנהיימר הדגישה, שיש חשיבות להעניק לתכנית הכשרה להוראה של יוצאי אתיופיה תמיכה מסיבית ממש"ח.
- איל סיכם את הדברים וציין שיש הזדמנות לאליטה לפרוץ, וקבוצת הסטודנטים לחינוך יכולה וצריכה להתפתח כקבוצה מנהיגה.

[HTTP://CMS.EDUCATION.GOV.IL/EDUCATIONCMS/UNITS/HACHSHARATOVDEYHORAA/HOZRIM/BIKURETHIOPIM.HTM](http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/HachsharatOvdeyHoraa/Hozrim/BikurEthiopim.htm)

- חשוב להעצים את התלמידים והסטודנטים יוצאי הקהילה.
- באסיפות הורים בבתי-הספר צריך לעמוד על זה שיהיה מגשר שילווה את ההורים.
- להכניס לתכנית הלימודים של כלל התלמידים יחידה על סיפור העלייה והחיים באתיופיה. מציעים עבודת חקר מקיפה לא רק בכיתה ז' במסגרת עבודת שורשים. משמעותי לעשות זאת בגילאים יותר בוגרים כבסיס לגיבוש הזהות. קהילת יוצאי אתיופיה שמרו על הייחודיות 2500 שנה וחשוב שתהיה תכנית לימודים מסודרת על כך.
- הסטודנטים בתכנית אורנים יוצאים לשביל ישראל ומסבירים על קהילת "ביתא ישראל".
- בחודש הקרוב תתקיים בסמינר הקיבוצים תערוכה לזכר הנספים בסודן, מיצג שהוא פרי עשייה של סטודנטים. שידריכו קבוצות סטודנטים מכל מכללה במשך שבוע.
- חשוב לגדול בתחושת שוויון ושייכות.
- כיום יש 250 גופים המטפלים ביוצאי אתיופיה ואין סדר ותיאום ביניהם.
- מבקשים לא להישאר במקום תלתי ופסיבי. היכרות עם דמויות מעוררות השראה מעוררת תחושת גאווה והעצמה.

סיפור מוליד סיפור - איך לשמר את סיפורי משפחותינו - סיפורי מייסדי המדינה

ד"ר נורית רונן ויעל ניאגו

שלמה יחזקאלי (שורנשטיין) ז"ל הוא האיש אשר סייע לבעלה של נורית (כתינוק) ולהוריו לעלות ארצה? וכיצד

אפשרי שהסיפור של משפחת רונן קשור לסיפורו של אבי? (פמגוסטה, קפריסין)

אבי, שלמה, עלה ארצה ב-1938 במסגרת עליית הנוער הדתי מווינה.

ב-1941 יחד עם חבריו הקימו את "קבוצת יבנה" בדרום. באותה העת, בתקופת המנדט הבריטי, הוא היה חבר ב"הגנה" והשתתף בקורסים מטעמה ומטעם ה"פלמ"ח".

הכל התחיל במידע שנכתב ע"י ד"ר ניצה דורי בעלון הגיל הרך שיוצא מידי ראש חודש. ניצה המליצה על הספר "הזריחה" מאת ויקטוריה היסלופ שהופיעה בעלון חודש אדר, במדור "ספר מומלץ" העלתה זיכרונות וסיפורים משפחתיים.

בעקבות ההמלצה על הספר העוסק בפמגוסטה שבקפריסין, שיתפתי (נורית רונן) את מרצות הגיל הרך בסיפור המשפחתי של בעלי אשר נולד בפמגוסטה ונימול בקפריסין, ומיד לאחר מכן, עלה ארצה עם הוריו. אני ספרתי על כך שחמי היה מורה לעברית בקפריסין וטרם עלייתם ארצה שהתה משפחתו במחנה המעצר ליד ניקוסיה בקפריסין. כאשר הבריטים עזבו את הארץ ומחנות המעפילים נפתחו, ניצולי השואה עלו ארצה עם ילדיהם שנולדו בדרך, וביניהם עלו בעלי (שהיה אז תינוק בן כ-10 ימים) והוריו.

יעל ניאגו מצאה עניין בסיפור המשפחתי שלי וכתבה: "התייחסותה המרגשת של נורית לזיכרונות מבית בעלה הדדה בתוכי והחזירה אותי לעיין בזיכרונותי הכתובים של אבי, שלמה יחזקאלי (שורנשטיין) ז"ל, המתארים את סיפור חייו באותה התקופה. חשבתי בליבי, אולי אבי,

מספיק טוב כדי להיכלל בין הארצישראלים לעלות לאניית הגירוש בחזרה לארץ.... הגענו הביתה סמוך לערב פסח וחגגנו את שובנו ואת בוא המעפילים....

לקוח ממוזיקספירה

מעפילים יורדים מספינה ליד נהריה

במסגרת תפקיד זה יש להניח שאבי הכיר את חמה של נורית כאשר עלה ארצה (פעם שנייה) בפינוי הסופי של מחנות ההסגר בקפריסין. השאלות: "האם נפגשו דרכיהם?" האם הכירו זה את זה? כנראה תישארנה פתוחות.

סיפור זה הוא קטע קצר מתוך זיכרונותיו הרבים שתיעד אבי וכולם שזורים באירועים חשובים בתולדות המדינה, במורשת ישראל ובתרבות היהודית".

"מנקודת ראות שלי, מציינת יעל, "הסיפור האישי לעיל ממחיש את כוחה של יצירה ספרותית, אשר עומדת לרשות ציבור הקוראים. היא מעוררת אצל הקורא רגשות, מחשבות ומעלה זיכרונות מקרוב ומרחוק. בכוחה להחזיר לשורשים, ללמד על היסטוריה ומורשת, לחבור לאנשים ולמצוא נקודות שיתוף, ומעל לכל לאפשר לכל אחד לספר את סיפור חייו. כנאמר: "המעין היטב בספר יוכל למצוא בו אפילו מה שהמחבר לא כיוון כלל" (רבי נחמן מברסלב). ניתן לראות בזיכרונות "מהאלבומים המשפחתיים" אשר עלו בעקבות ההמלצה של ד"ר ניצה דוריעל ספר "הזריחה", דוגמה יפה לאוטונומיה של סיפור, לשילוב הרמוני בין מציאות ודמיון, קרבה וריחוק, הכרח והסתברות, כשם שמציינת שינמן: "כל יצירה, משעה שהיא יוצאת מתחת ידי יוצרה, יש לה קיום משלה, והמציאות שלה היא בעלת עוצמה. התודעה היומיומית שלנו רוויה בשכחה, אבל הסיפור מלא בזיכרון ומכאן כוחו" (שינמן, 1995, עמ' 15). יעל סיכמה את התייחסותה בדברים אלה: "היצירה הספרותית חשפה שלא במתכוון, זיכרונות משפחתיים וסיפורי חיים השזורים בתולדות המדינה ובהקמתה, והם משמשים דוגמה צנועה לסיפורים אחרים העוסקים בנושאים כמו: מורשת, יהדות, חינוך לציונות ותקומת מדינת ישראל. ברוח חודש ניסן, הבא עלינו לטובה, כולי תקווה שנזכה לשמר את אותם סיפורים, נמשיך לספר את מאורעות העבר לבני דור העתיד, נשמר את המסורת של "דור לדור יביע אומר" וננהג כמצוות "והגדת לבנך..." (שמות יג 8).

ב-1945 הוא השתתף בקורס מפקדי מחלקות בג'וערה, והשתתף בפריצה למחנה המעפילים בעתלית תחת פיקודו של יצחק רבין. כשהבריטים גילו את רשימת המשתתפים בפעולת הפריצה, ה"הגנה" דאגה מיד לצייד את האנשים בתעודות זהות חדשות, ריקות (תעודות מנדטוריות), ובו במקום, אבי שלמה סיגל לו שם עברי, יחזקאלי (יחזקאל שלי), במקום שורנשטיין, על שם אביו יחזקאל, וכך שימר את שם אביו שניספה בשואה.

לעניין פמגוסטה שבקפריסין

ב-1947 אבי, שלמה, השתתף בהורדת עולים בחוף ניצנים, מאונית המעפילים שבתאי לוג'ינסקי. הישראלים קיבלו פקודה להתערבב בין העולים וכך אולי להציל עולים ממעצר או מגירוש לקפריסין. אבי החליף את בגדיו עם אחד המעפילים, כפי שתיאר: "לבשנו בגדי אירופה כבדים והלבשנו את העולים בבגדי ארץ ישראל הקלים". הוא נחשד כעולה בלתי לגאלי והוגלה כ'פליט' לקפריסין. וכך הוא כתב: "הגענו לנמל פ'מגוסטה, פתחו לנו את שערי הכלוב והורו לנו צאת. איש לא זז. אחרי הפצרות ומהומה רבה... ראינו שנוצחנו והתחלנו לצאת ולרדת למזח.... הניסיון של חיי מחנה פליטים היה מעניין מכמה בחינות: האחת, למדנו לחוש ולו במקצת, את האווירה של מחנה כזה (אשר לעולים, פליטי השואה היה מוכר היטב); השנייה, יכולנו להכיר את אורח החיים של מחנה בריטי על תנאיו הפרימיטיביים למדי; השלישית, למדנו להפך תוך יום למדריכים ולקולטי עולים.

לקוח ממוזיקספירה

אניית המעפילים "שבתאי לוג'ינסקי"

בקפריסין, אבי, שלמה, עסק עם עוד חברים בארגון והדרכה בלתי לגאלית בקרב העולים. הוא מציין: "רוב העולים רצה ללמוד את השפה העברית ושאל להיות ארצישראלי. עלינו הוטל ללמד את העולים המגורשים של אניית שבתאי לוג'ינסקי את "דיעת הארץ" על כל פרטיה.... כך שהם יחשבו כארצישראלים ויורשה להם לחזור לארץ. הארצישראלים כמובן עמדו במבחן החקירה.... חלק של העולים שלא הצליחו ללמוד, נפסלו ונשארו "עולים בלתי לגאליים", אבל החלק המוצלח יותר עשה רושם ישראלי

התייחסויות מעניינות של צוות הגיל הרך בהקשר לסיפורים המשפחתיים השזורים בתולדות מדינת ישראל נמשכו ועלו גם בפרסום עלון חודש אייר. לקראת השבוע שבו חל יום השואה והגבורה החלטתי (נורית רונן) לא ללמד מדעים, אלא לספר... והפעם לספר על משפחתי:

אני מלמדת את הבנות שנה ב' גיל הרך. בעצה אחת עם ניצה החלטתי לספר לבנות את סיפורה של אימי ז"ל בשואה. בסיום הסיפור, ירדנו לאולם שלמה וסיירנו בתערוכת הרישומים של ניצולת השואה אלה שיבר (שנפטרה כבר). אלה שיבר, ניצולת אשוויץ בירקנאו, ציירה את ציוריה אחרי המלחמה. מאחר וסיפורה של אימי עובר גם באשוויץ בירקנאו, התערוכה השלימה את הסיפור. הייתה זו התרגשות עבורי וזאת מפני שהשנה זה יום השואה הראשון שאינני נמצאת ליד אימי... הבנות היו מדהימות, וחשוב מכל הן הרגישו שהבאת הסיפור האישי שלי, איננו דבר שמובן מעליו. חלקן שלחו לי מייל בעקבות השיעור, אני מצרפת מיילים שכתבו:

"ערב טוב, נורית היקרה!

אני רוצה להגיד לך תודה על הסיפור חיים של אימך הגיבורה.

סיפרתי עכשיו אותו בבית. כולם היו בהלם ממה ששמעו (מקווה שסיפרתי נכון).

הבן שלנו, שהוא בן 14 גם מאוד התעניין, הדגשתי גם את החשיבות של כיבוד הורים המדהימה שאימא שלך עשתה להורים.

בקיצור עד עכשיו אני חושבת על מה שאת סיפרת...זה מאוד חשוב לשמוע.. במיוחד מהבת של אישה מדהימה, גיבורה.

עכשיו מובן לי מאיפה הבת כזאת...

ישר כוח, שסיפרת! תמשיכי כך! מאוד חשוב שכולם ידעו! שה' יעריך את חייך ותראי רק דברים הטובים!"

בברכה,

אסתר מלקיש

"נורית ערב טוב,

הסיפור שלך היה מרגש מאוד.

אני יכולה לומר לך, שבאופן אישי חיברת אותי יותר ליום הזה..

מודה לך שפתחת בפנינו את הסיפור, אני בטוחה שאמך גאה בך על כך ויותר מכל מעריכה אותך על כך שאת מעבירה את סיפור הניצחון והגבורה שלה היא ללא ספק גיבורה אמיתית!"

עדי בן נעים

"נורית היקרה ערב טוב,

תודה לך ששיתפת אותנו, זכית לעשות עם אמך המון היום, נתת לה מתנה גדולה, כפי שנאמר בהגדה בכל דור ודור חייב אדם ל... חייבים לזכור ולדעת אסור לשכוח! היית נפלאה וישר כוח שהיית אמיצה לעמוד בפנינו עם כל העצב והכאב הטרי מאד, מעריכה אותך מאוד ומחבקת אותך חיבוק ענק! אוהבת אותך"

חנה לוריא

"נורית, מאוד התרגשתי לשמוע את סיפור אמא שלך ובמיוחד לאחר שראיתי את המספר שאלתי את בעלי והוא אמר לי שבגימטריה 077 או 770 זה: בית משיח כמובן יד העליונה תמיד שמר עליה עם אמצאה את המאמר של הרבי שמדבר על זה ומעניין אותך אני אביא לך שתזכי לשמוע תמיד בשורות טובות מתוך שמחה".

רות רווח

בעקבות המפגש עם הסטודנטיות והתייחסותן לסיפור המשפחתי, נורית מסכמת:

"ברור לי שתפקידי החל - אני, דור שני, חייבת לספר כדי לזכור ולא לשכוח."

המכללה האקדמית הודית לחינוך

מטרות:

הכשרת סורים סחונכים, סנהאי חינוך שישפיעו ויבילו כהוראה ובתפקידי הנהגה בבתי-הספר. קידום חברה ישראלית טובלנית וסכבדת.

מסלולי ההכשרה:

לימודים ברמה אקדמית גבוהה, באווירה דתית וסשפוחתית

במסלולים: הגיל הרך, בית-ספר יסודי, בית-ספר על-יסודי וחינוך סוחד

בהתמחויות:

" תניך " תושביע " היסטוריה " סותמטיקה " אנגלית

לסידה בקבוצות נפרדות של בנים ובנות

אמנתיים:

סלגת ליסודים סלאה (סיהל ססודנטים) ליווי וחסיכה אישית/קבוצתית

סעונות

ליווי בהשתלבות כהוראה בשנים הראשונות

אפשרות להסוך ליסודים לתואר שני

ולהכשרת סנהלים לבית-ספר

תכנית הכשרה להוראה אסודנטים ישראלים יוצאי אתיופיה B.Ed.

סרכזת התכנית:

גילה הפשטין - 050-5654886

י"אמן" קוראת אסודנטיות ואסודנטים ישראלים,

יוצאי אתיופיה,

להשתל 2 בתכנית ההכשרה

אלימודי תואר ראשון ותעודת הוראה

אלימודי תואר שני.

בואו לרכוש סקצוע לחיים

שהוא גם אורח-חיים

בפ"ד • פרשת שלח • כ"ה בסיון תשע"ה • 12 ביוני 2015

הצבירות

השבועון לציבור הדתי

פרשה ופירושה

ד"ר דוד שניאר, ראש מסלול על-יסודי ומרצה לחינוך ובקרא במכללות שאגן האקדמית הדתית לחינוך בחיפה

טובה הארץ מאד מאד

ולטייל בכל ארץ ישראל במשך ארבעים יום ותשבת המדבר. הא, שהיתה כאן התערבות אלוהית, שסייעה להם בהליכתם בכך שיקפץ הקב"ה לפניהם את הדרך. ה קצור להם את הדרך. את הסיבה לדבר פעם המדבר בצורך לקצר את הענש שיגזר על עם ישראל בעקבות הנאצות ויבת הארץ. ולק צימצם הקב"ה את דרכם רק לארבעים יום, כדי שלא יענשו במדבר שבסביבתם רבות יותר. מכחינה גיאוגרפית, המדבר לא מפרט מהגבולות של הארץ, אלא רק אזור שהלך מהדבר לצפון ומערבה של הארץ לא מאפשר להיות במהלך במשך ארבעים יום.

רש"י התבסס בפירושו על דברי המדרש, אך הוא הוסיף ותאר את גבולות הארץ בצורת ריבוע כמראה בתחבולת לסמל שצייר בפירושו למדבר ל"ה, בה אורכה ורוחבה של ארץ ישראל נראים שווים (אנב, המפה מופיעה בחב כחבי הד של פירוש למגור, אך נעדרת משום מה ממהדורות הדפוס של מקראות גדולות). האם הם ביקרו גם באזור ההר המרכזי (בנימין, יהודה ומשפחה)?

על מסלול הליכתם ועל המקומות שביקרו בהם ניתן ללמוד מהאזכורים הגאוגרפיים בדורות שהם מסוירים: ארץ הגלב, הם הירדן, וגם ההר מוזכר בדבריהם. מלבד זאת, גם עצם תיאור הארץ אותה ראו יישוב חלב ודבש האל, מחזק את עובדת הפעם לחזור ההר בו גדלים פירות שכעת הסינים. כיום, לא מעט מהקבים יוצר שם חזית באזור יהודה, שממנה ובנימין חלשים למרמס רבים והערכה רבה לאיכותם, כפי שאמח יהושע וכלל טובה הארץ מאד מאד!

בפרשתם נזכר חלק מהמקומות הגאוגרפיים של מסלול הליכת הנשיאים. ממדבר צן עד רחוב, תומצאת בקרבת חמת (במדבר י"ג, כ"א-כ"ג). במספר מקומות במקרא נזכרה חמת כנקודה הצפון-מערבית של ארץ ישראל (יהושע י"ג, ה; מל"א ח', ס"ה ועוד). ייתכן שתוארה של רחוב בסביבת חמת, באה להבדילה מרחוב אחרת שלא נזכרה במקרא אך מוכרת כעיר מקראית, המצויה בעמק המעיטת ליד קיבוץ עין הנצי"ב.

רש"י תיאר את מסלול הליכת הנשיאים כגבול הארץ הדרומי (בארץ) והמערבי (ברחוב). על פי צפן גבולות הארץ בפרשת מסעי, ומדמה זאת לצורת הארץ צמח"י כוזנית (שנראית כ"ר). ר' אליהו מדרחי (ראם), מחשובי פרשני רש"י, הסביר את דברי רש"י, שיסוגנו לצורה של ריש הפוכה, אולם, מאחר ואין בעברית את הצורה כזאת, השתמש רש"י בצורת הארץ הנוכחית נוסח, שכאשר היא הפוכה היא נראית כמו מסלול הליכתם: הגבול הדרומי ולאחר מכן הגבול המערבי.

כתורה מופיע תיאור שובם של הנשיאים למדבר בני ישראל לאחר ארבעים יום (במדבר י"ג, כ"ה). המדרש (תנחומא שלח-ק"ח) שואל, כיצד ניתן להספיק לעבור

המדרש מדגיש שלא ניתן לטייל בארץ כולה במשך 40 יום. אלא שצימצם להם הקב"ה דרכם ל-40 יום, על מנת לקצר עונשם, כלומר שמת הנחודים במדבר, ל-40 שנה בלבד

טכס חלוקת תארים

קרה קורה יקרה

500 בוגרים חדשים. בטקס שנערך בחמישי האחרון במכללת 'שאנן' האקדמית הדתית לחינוך בחיפה, חולקו תארי ראשון ושני לב-500 סטודנטים בוגרי המכללה בחוגים ובמסלולים השונים. בטקס בהנחיית פרופ' טליה הורוביץ, השתתפו נשיא המכללה פרופ' יחיאל פריש, נשיא אוניברסיטת בר אילן הרב פרופ' דניאל הרשקוביץ, יו"ר חבר הנאמנים השופט בדימוס אהרון מלמד, נציג האגף להכשרת עובדי הוראה במשרד החינוך הרב ד"ר יהודה שוורץ, יו"ר המועצה האקדמית העליונה במכללה פרופ' דוד בן חיים, יו"ר הוועד המנהל אורי ברקאי, הבוגרים והבוגרות המסיימים ובני ומשפחותיהם. בפתחת הטקס העניק נשיא המכללה פרופ' יחיאל פריש אות עמית כבוד של המכללה לפרופ' דניאל הרשקוביץ, 'על תרומתו לחברה ולמדינה'.

מצב הרוח ■ גיליון מס' 337

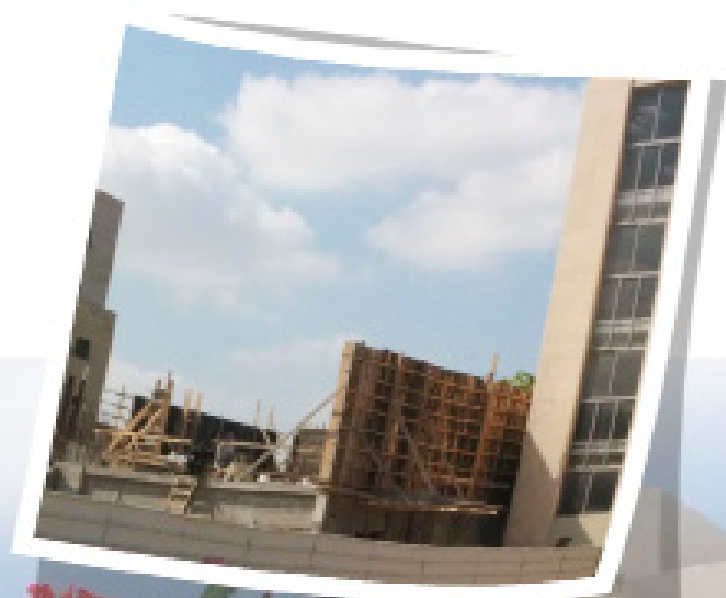

הזנייה ציזואה

ברכות לחברי סגל המרצים לרגל קבלת התואר

ד"ר אורנה שניידר

ד"ר ג'וני אוברמן

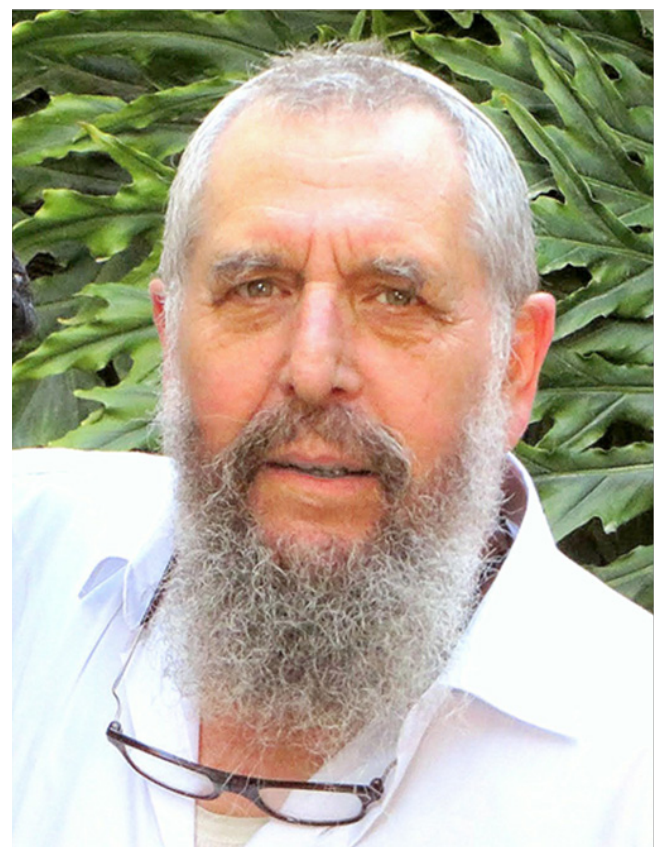
ד"ר גבל עדה

ד"ר תמי אביעד

"אַרץ וַיָּמִים"

מאת מיכה קליין

ספר זה מבוסס על שיעורים בקורס "סוגיות נבחרות במקרא לאור הגאוגרפיה, הארכאולוגיה והראליה" שאני מלמד ב"מכללת שאנן" בצפון בתכנית ללימודי M.Ed. במקרא. קיבלתי על עצמי להכין קורס זה בדחילו ורחימו, שכן כל חיי המקצועיים באקדמיה התרכזו בהוראה ובמחקר בתחום של מדעי כדור הארץ. הכנת קורס בינתחומי זה חייבה אותי לחזור ללימודי המקרא. חלק מבין הנושאים שהוצגו בקורס שייכים לתחום של מקרא-ארכאולוגיה, בתחום שבו אני ככלי המעביר חומר בעיקר והנופך שלי זעיר. לעומת זאת, בתחום של מקרא-מדעי כדור הארץ הנופך שלי רב יותר ואף עסקתי במספר סוגיות שנראו לי סתומות. באשר להן כמובן למדתי רבות מכותבים שעסקו בחלק מהנושאים, אך הוספתי מהגייתי שלי והם המובאים בספר. הספר בנוי כך שכל פרק הוא יחידה עצמית המבוססת על נושא שהוריתי כשיעור. מבנה זה מאפשר לקורא לעיין רק בפרקים שהם בעלי עניין בעבורו ולא מחייב לעקוב בשיטתיות וברצף אחר כל הפרקים.

הספר נכתב בראש ובראשונה בזכות התגובות, ההערות והתוספות של תלמידיי בארבעת המחזורים הראשונים בתכנית ללימודי M.Ed. במקרא. הם, במילה טובה ומעודדת, חיזקוני שיש בתרומתו של ספר זה בבחינת הוספת פן החסר בהוראת המקרא ובלמודו.

עם השנים מתמקד הדיון הרחב בשאלת דת-מדע בעיקר בסוגיה אחת והיא הבנת המפץ הגדול. נושא חשוב זה של "מעשה מרכבה" לא מופיע כלל בספר שלפניכם ואין אני מלמדו במסגרת הקורס. "הַנְּסִתָּה לַה' אֱלֹהֵינוּ וְהִנָּגַלְתָּ לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת" (דברים כט, כח):

ר' אלעזר בשם בן סירא אמר: בגדול ממך אל תדרוש, בחזק ממך אל תחקור, במופלא ממך אל תדע במה שהורשית התבונן, אין לך עסק בנסתרות" (בראשית רבה ח, ב). "אין דורשין בעריות בשלשה, ולא במעשה בראשית בשנים, ולא במרכבה ביחיד אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו, מנא הני מילי? דתנו רבנן: 'כי שאל נא לימים ראשונים', יחיד שואל ואין שניים שואלין. יכול ישאל אדם קודם שנברא העולם? תלמוד לומר 'למן היום אשר ברא אלוקים אדם על הארץ'... (חגיגה יא, ב).

ולמי שמתעניין לקרוא וללמוד והוא בחזקת "היחיד השואל" אני ממליץ על שני ספריו של פרופסור נתן אביעזר: 1. "בראשית ברא - בריאת העולם על-פי המדע והתורה"; 2. "אמונה בעידן המדע".

תודה לפרופסור יחיאל פריש, נשיא המכללה האקדמית

הדתית לחינוך - שאנן, שביקש חזר וביקש ואף "לחץ" שאתן קורס זה. תודה גם לפרופסור ישעיהו מאורי ולפרופסור טליה הורוביץ על העידוד והחזיקו, וכמובן לכל תלמידיי במכללה, שמהם השכלתי יותר מכולם, הן למשמע שאלותיהם והן לצפייה בעבודותיהם. תודה לבני משפחתי ובראשם בתי, ד"ר יעל קליין, שהיו הראשונים לשמוע כל רעיון חדש ועזרו בביקורת ובהכנת מצגות לקורס.

חלק מפרקי הספר ראו אור כפרסום דומה בכתבי-עת בעלי שיפוט מדעי, ותודתי לכל השופטים האנונימיים על הערות המועילות. המאמר העוסק בנחלת זבולון נכתב בשיתוף עם ידידי, אברהם פרנק, ותודתי לו.

על הספר ארץ וימים: קריאה בספר הספרים מנקודת ראותו של איש מדעי כדור הארץ, מעלה שאלות ביחס לזיהוי מקומות גאוגרפיים ולהבנת תהליכים גאוגרפיים המוזכרים או נרמזים במקרא.

בספר זה נעשה ניסיון להתמודד עם הבנת המקרא ביחס לתהליכים מתחום מדעי כדור הארץ המעצבים את הנוף. בגמרא (ברכות דף נד א) נאמר: תנו רבנן: הוראה מעברות הים, ומעברות הירדן, מעברות נחלי ארנון, אבני אלגביש במורד בית חורון, ואבן שבקש לזרוק עוג מלך הבשן על ישראל, ואבן שישב עליה משה בשעה שעשה יהושע מלחמה בעמלק, ואשתו של לוט, וחומת יריחו שנבלעה במקומה - על כולן צריך שייתן הודאה ושבח לפני המקום. במקומות אלה התחוללו תהליכים שפענוחם חשוב להבנת

הנס.

בספר מוצגת חשיבות הידע הפליאוגאוגאפי להבנת פשוטו של מקרא, לדוגמה: תיאורה של העיר צור כאי, קיומה של לשון ים בצפון ים המלח, תיאור גבולות נחלת זבולון, ועוד. בספר מוצגת חשיבות הידע הפליאוגאוגאפי להבנת פשוטו של מקרא, לדוגמה: תיאורה של העיר צור כאי, קיומה של לשון ים בצפון ים המלח, תיאור גבולות נחלת זבולון, ועוד. כל אחד מפרקי הספר כתוב כיחידה בפני עצמה, מכאן הקורא איננו מחויב לקרוא ברצף את פרקי הספר.

פרופ' מיכה קליין, גמלאי אוניברסיטת חיפה, עוסק עשרות בשנים במחקר ובהוראה בתחומי מדעי כדור הארץ. השלים את חוק לימודיו באוניברסיטה העברית (B.Sc., M.Sc.) ובאוניברסיטת לידס, בריטניה (Ph.D.). נושאי המחקר העיקריים בהם עסק הם: מורפולוגיה נחלית - בעיקר בתחומי אגן ההיקוות של הירדן, ומורפולוגיה חופית - בעיקר לאורך חופי הים התיכון של ישראל. בנוסף להוראה באוניברסיטת חיפה, לימד שנים רבות גם במכללות להוראה כמו המכללה האקדמית בית ברל (עמד בראש החוג לגיאוגרפיה) ובאורנים, המכללה האקדמית לחינוך והוראה. כיום מלמד בשאנן, המכללה האקדמית הדתית לחינוך, בחוג למקרא במסלול M.Ed. וחבר מומחה בוועדה לשמירת הסביבה החופית של משרד הפנים מאז הקמתה.

מכל מאמצי השכלתי....

טובים השניים:
פרקי מקרא - פרשנותם
והשתקפותם בספרות
פרופ' טליה הורוביץ
₪ 75

התנ"ך במאור וכמראה
עיון רב תחומי ומתודי
פרופ' טליה הורוביץ
₪ 75

**הגננת - כמנהלת-גן
וכמנהיגה חינוכית**
ד"ר יחיאל פריש
₪ 75

האיש על העדה -
סיפור חייו ופועלו של הרב אליהו יוסף שאר-ישוב הכהן
ד"ר יחיאל פריש וידידיה כהן
₪ 50

למען החינוך לא אחשה
פרופ' דב לנדאו
₪ 50

**חוללות עצמית -
אבחון והתערבות:**
שימוש במתודולוגיה איכותית
לחשיפת אמונות חוללות
בתחום החינוך
ד"ר שרה כ"ץ
₪ 85

חוללות עצמית במכללה להוראה:
הלכה למעשה
ד"ר שרה כ"ץ וד"ר יחיאל פריש
₪ 50

ארץ וימים
איש מדעי כדור הארץ קורא מקרא
פרופ' מיכה קליין
₪ 59

למדתי כי הורה קורא - בנו קורא, מורה קורא - תלמיד קורא.

קריאתו של הנער הגדל, היא בבואה אמיתית ומהימנה של הוריו ומחנכיו. הכלי החשוב ביותר לפיתוחם של מצויינים, לקידומם של תלמידים להצלחה בכל גיל היא הכושר לקרוא ולקרוא. גם בעידן הרייטינג והמחשב, אמצעי הטכנולוגיה החדשים ביותר עלינו לדבוק בספר, להרגיל עצמנו וילדינו לדעת כי מקור החכמה נובע מתוך הספר. צריך כל מורה וכל הורה - לשאול עצמו כל הזמן מהו הספר שקרא לאחרונה. ככל שירבה בכך יעמיק עוצמה זו בחניכיו מביתו שלו ומבית-הספר.

(שרמן, י' (2009). הספר הוא הידיד האמיתי. אוצר מתוך <https://www.articles.co.il/article/38606> /הספר הוא הידיד האמיתי) לקריאת המאמר המלא: **לחץ כאן**

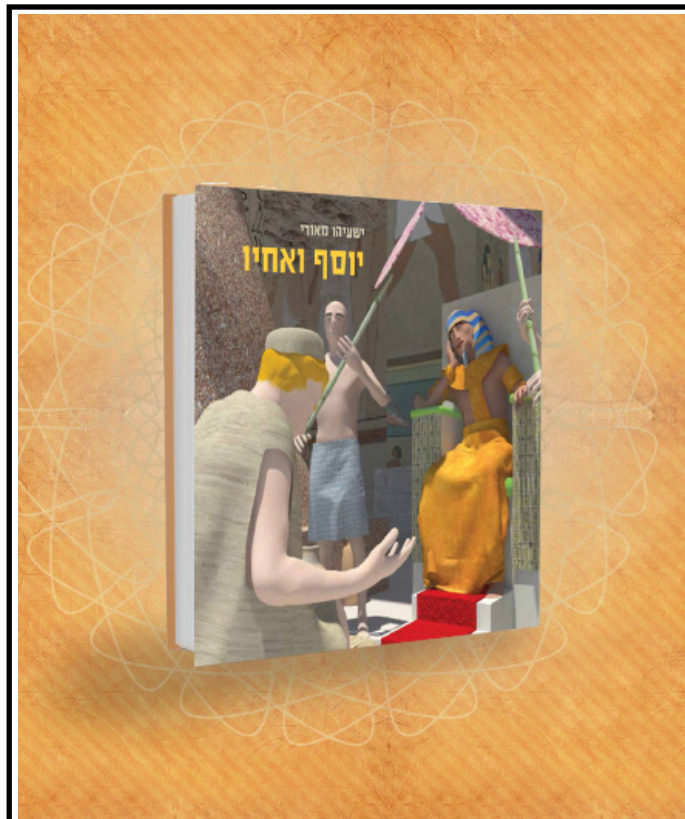
ההוצאה לאור

המסע האורייני
תאוריה כבסיס למעשה ההוראה בתחומי קריאה וכתביה
ד"ר אסתר טוב לי וד"ר יחיאל פריש
80 ₪

ספר הכוזרי ר' יהודה הלוי
בעיבוד לילדים אוהבי ידע בראשית לימודים
ד"ר ניצה דורי
70 ₪

יוסף ואחיו
פרופ' ישעיהו מאורי
50 ₪

סיפורים ושירים מתוך חדר המורים
ד"ר ניצה דורי
65 ₪

חזזזז! חזזזז! חזזזז!

ספר ילדים מקסים בהוצאת מכללת "שאנן"

לקט שירים חמודים המוגש באהבה לילדיכם החכמים.

קריאת שירים ברמעים משפחתיים שלווים ומחויכים הינה דרך נעימה לחיזוק ערכי יסוד באישיותו ההולכת ונבנית של הילד. בשירים המוגשים בספר זה תוכלו למצוא ביטוי לערכים לא מעטים: אחווה, אחריות, אומץ, ביטחון, חריצות, זהירות, ויתור, הגינות, אמונה ועוד. על כגון זה נאמר: לחייד ולהתחנך.

אנו בטוחים שגם אתם תהנו, תחייכו ותמצאו פה אוצר תובנות רבגוני ומשמעותי לקטנים ו... לגדולים...

נמר בלב

מתוך הספר:

יש לי נמר
בחור חלב
נוכח
זוטם
ומתקצר,
וכשאני
קאד עיף
אך שומע בקולו
אל אקא
כל כלי זעף
סתם מתנמר
אומר רק: לא!

אז: לך נמר
קמני צא
אחך אני
בקר לא רוצה!
זה לא כדאי
זה לא יפה
אנייה תמוד
קוהו זה!

© כל הזכויות שמורות

את הספר ניתן להשיג במרכז המשאבים של מכללת שאנן בטל': 04-8780044
או להזמין באמצעות ספח הזמנה למשלוח בדואר
המצוי באתר האינטרנט של המכללה ⇨ הוצאה לאור ⇨ ספרים

לסיום העלון חזרנו להביא בפניכם מאמר נכבד של הרב אלישע אזינין בשם "כמיהה ויאווש", הנושא בחזונו מסר חשוב:

"מפורסמים דברי 'ספר החינוך' (מצווה שה) שמצוות ספירת העומר באה 'להראות בנפשנו את החפץ הגדול או היום הנכבד הנכסף ללבנו', אז יום קבלת התורה. לא החירות (יצאת מצרים) עיקר אלא התורה עיקר, 'שהוא העיקר הגדול שבשכי' זה הם נגאלים והוא [= התורה] גבולת הטובה שלהם".

שוב "ספר החינוך", אם ספירת העומר היא זיטוי לכמיהה לקבלת התורה, מדוע אנחנו מונים את הימים שחלפו ולא את הימים שנותרו? בדרך כלל, מודדים את הזמן שחלף מנקודה מסוימת על מנת להדגיש את חשיבותה של הנקודה בזמן. אפוא זאת, מודדים את הזמן שנותר עד לנקודה מסוימת כאשר נקודת זמן עתידיה חשובה לנו ואנחנו כמיהים להגיע אליה. אם כן, מדוע ספירת העומר היא ספירה מ... ולא ספירה או מ...? עונה "ספר החינוך": "כך זה מראה לנו הרצון החזק להגיע אל הזמן, וזו כן לא נרצה להזכיר בתחילת חשבוננו ריבוי הימים שיש לנו להגיע לקרבן שמי החלום של עצרת".

"ספר החינוך" מלמד אותנו מספר יסודות חינוכיים:

א. מצטונו של האדם צריך להיות מופנה אל העתיד ולא אל נקודת זמן בעבר. יש אנשים שחיים את עברם. הם נחלו הישג אחד גדול (גשמי או רוחני), ומסתפקים באכילת פירותיו. אלה הם נחים על זרי הדפנה. נקודת השיא של חייהם היא בעבר. "ספר החינוך" קובע שהאדם צריך לזכור את העתיד - להציב מטרות קדושות ונשואות ולכסול להגיע אליהן.

ב. אצל, נקודת זמן עתידיה היא מעורפלת וחמקמקה, היא לא "ממשית" (מפני שהיא טרם התממשה). היא חלום. אם האדם לא יעורר כיסופים אליה ויתחזק אותם, הכיסופים יתאבלו וייפאמו. זה בדיוק גלגליה של ספירת העומר. הספירה לקבלת התורה מחזקת את כיסופים אליה. את הכמיהה הנפשית המעורפלת ממירה הספירה למשהו מדיד וממשי יותר. הכמיהה הרגשית מנתבת למסלול ממשי מוגדר, שיש בו רצף של תחנות מוגדרות. כך נבנה גשר יציב בין ההווה לעתיד. בלא גשר זה, עולו האדם יפול בדרך.

ג. לאור זאת, שוב "ספר החינוך", אם העתיד הוא העיקר, מדוע אנחנו מונים אחר ולא לעתיד? מדוע אנחנו מודדים כמה התרחקנו

מנקודת המוצא ולא כמה התקדמנו איש? לשווא: העתיד הוא העיקר, והמנין נעצו לזכור את כמיהתנו אליו. אצל כאשר העתיד רחוק, עולה הספירה הכמותית - המלצירה את המרחק המדויק אליו - יציא אותנו. הספירה חושפת עד כמה היעד רחוק מאיתנו. ההתקדמות היא איטית ואיננה מצמצמת בצורה משמעותית את המרחק איש, והספירה מציבה על כך. נדמה לאדם שלאדם לא ישיל את יעדו, וההט שזו אפליה רוחנית והתקדמות בגירה מצטנן והולך.

מטרות רחוקות אינן קלות לאדם. במיוחד אצל ילדים. אחד ההבדלים הבולטים בין החשיבה הילדותית לחשיבה הבוגרת הוא רוח שיקול הדעת. ילדים שוקלים את העולות המיידיות של משיהם ומתקשים להרים את מצטם אל עבר האופק הרחוק. אפואם, מבולרים חושבים למרחוק. אצל, גם אצל מבולרים, זה בעירבון מוגבל. לא כולם מסוגלים להציב מטרות רחוקות ולתתור אליה, מבלי להתיאש בדרך. ככל שלצד מודעות האדם למרחק בין למטרה, כך עובר הקושי.

החשש שמעלה "ספר החינוך" הוא שהכמיהה תהפוך לייאוש. כיצד נמנע זאת? "ספר החינוך" אומד ממצוות ספירת העומר, שממלאו שלא להציט את המרחק למטרה אלא להדגיש את ההישגים: את ההתרחקות מנקודת המוצא, בדרך או המטרה. אכן, מונים כמה ימים חלפו. אנחנו מודדים את ההתקדמות שלנו על ידי מדידת המרחק מנקודת המוצא. הספירה אעבר איננה התרפקות על העבר. המצט הוא באמת אל העתיד. הספירה אעבר נעצדה לחזק את האמון של האדם ביכולות שלו להשיג את היעד הרחוק. "הנה, אלה מתקדמים. כבר הספקת לזכור מספר צעדים רוחניים. כן ירבו. אלה מסוגלים". המעכב העיקרי להתקדמות אישית זה חוסר האמון של האדם בעצמו. כשם שמחושט סיפוק עצמי מולמת מאיימת על מוטיבציה להתקדם בחיים ועלולה לענון את האדם, כך העדר מחושט סיפוק עצמי מינימאלי עולה אשתק את האדם. אכן טוב שהאדם יביט מידי פעם לא רק על הדרך שנעברה או אלא גם על הדרך שכבר עבר.

שלכם ובשילכם

טלי וניצה